

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Det här verket har digitaliserats i ett samarbete mellan Litteraturbanken och universitetsbiblioteken i Göteborg, Lund, Umeå och Uppsala.

Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den tolkade texten kan innehålla fel.

Därför bör du visuellt jämföra den tolkade texten med de scannade bilderna för att avgöra vad som är riktigt.

Om du anser dig ha upphovsrätt till detta material, ber vi dig vänligen kontakta Göteborgs universitetsbibliotek.

The digitisation of this work is a collaboration between The Literature Bank and the university libraries in Gothenburg, Lund, Umeå and Uppsala.

All printed text is OCR processed into machine readable text. This means that you can search the document and copy its text. Older documents with print in poor condition can be hard to process and may contain errors. Compare the interpreted text visually to the scanned image to determine what is correct.

If you believe you own the copyright to this work, please contact the Gothenburg University Library.

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

LUNDS
UNIVERSITET

UPPSALA
UNIVERSITET

(Br.) Tilt
Su.

Lutfiskblöterskan.

Teaterbilder
från en förgången tid
af

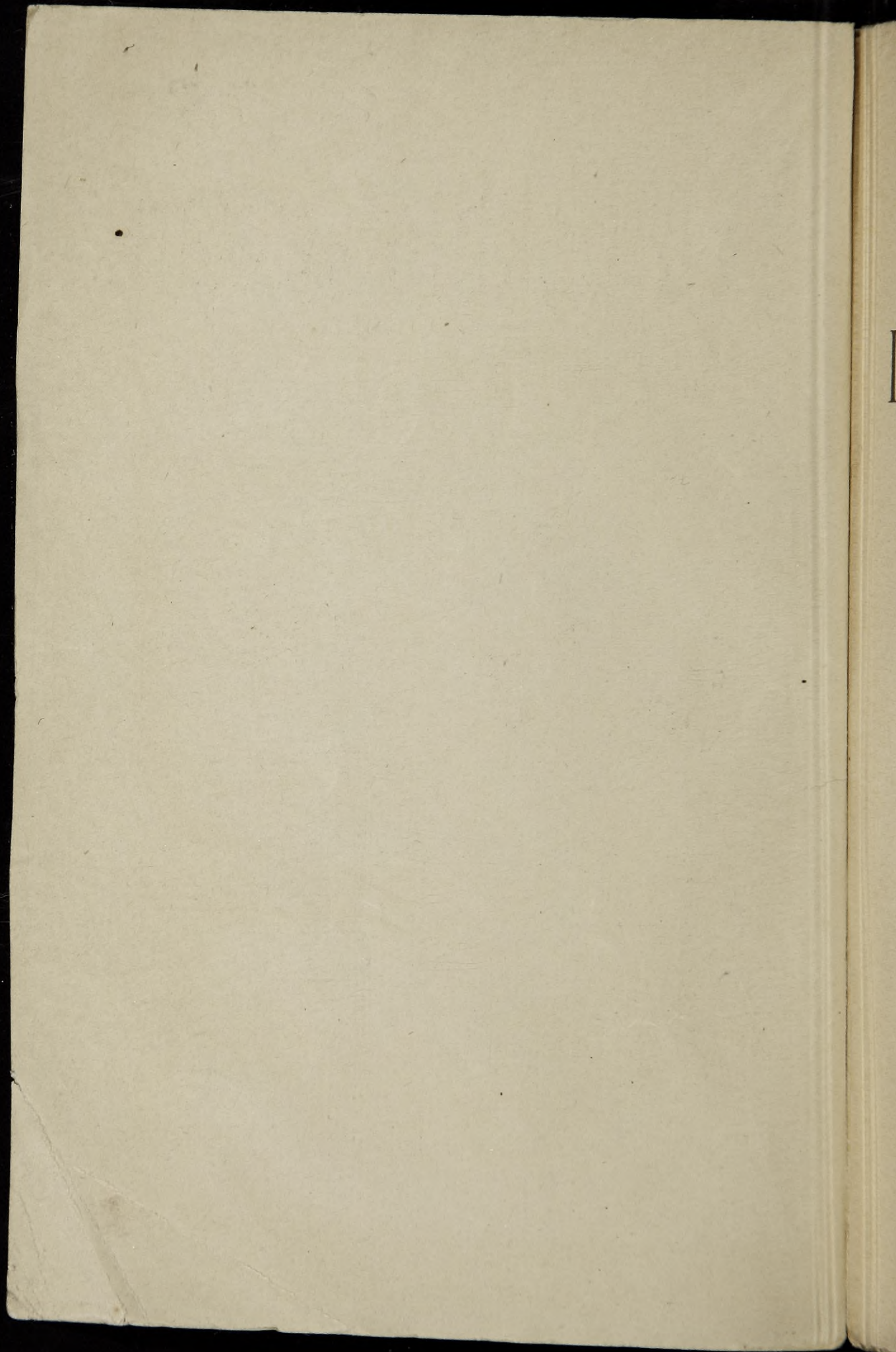
FERGUS.

psued. A. Scheele

BIBLIOTHECA
ACADEMIÆ
CAROLINÆ.

(Br.) Velt.

LUTFISKBLÖTERSKAN.

TEATERBILDER

FRÅN EN FÖRGÅNGEN TID

AF

FERGUS.

*Författare till »Vilda Blomster»,
»Minnen från Djurgårdsteatern» m. fl.*

pseud. f. A. A. Schéele

STOCKHOLM.

J. W. HOLMS BOKTRYCKERI 1887.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS 351

FÖRSTA AFDELNINGEN.

Litet hvar bland teatervänner af den äldre generationen minnes nog balettmästaren *Anders Selinder*.

Enligt F. A. Dahlgrens Anteckningar om Stockholms teatrar, skulle Selinder varit född i Stockholm den 4 November 1806. Fadren var hofjuveleraren och guldgravören Anders Selinder, modren Helena Susanna af Modée.

Han blef figurant 1823, danslärare vid krigsakademien 1832 och sedermera balettmästare vid Kongl. teatern.

Otaliga voro de kompositioner han utförde i Terpsichores tjenst och hvilka ännu hägra i våra ungdomsminnen.

Sällan, om ej sednare under Bournonvilles auspicier, har vår Kongl. scens balett stått så högt som under Selinders ledning; ty det syntes att han var inspirerad af sin sak, liksom det var en sann konstnjutning då man fick se honom sjelf uppträda vid sidan af mademoiselle Sophie Marguérite Daguin, båda i ungdomens fullaste kraft, båda af en välvillig natur utrustade med yttre skönhet, sydländsk glöd och spänstighet i förening med den stora skicklighet, som är rätt svår-förvärfvad inom den otacksammaste af alla de sköna konsterna, nämligen danskonsten, men så hade de dock

ersättning i den alltid tacksamma publikens lifliga bifallsyttringar.

Selinder hade dessutom studerat sin konst i Paris, der han i sällskap med Emilie Högqvist lärde känna flera af den tidens celebraste koryféer såväl inom skådespelarekonsten som på det koreografiska området och hvarom han, högt inspirerad, gerna talade.

Han var i sitt enskilda lif en hedersman, vänsäll och glad. Han dog i November 1874, ogift, närmast sörjd af en syster, gift med sufflören C. A. Meck, hvilken sednare under många år var hans hjälpreda vid de enskilda teaterföretag med hvilka han experimenterade, dessutom hjertligt saknad af fordna elever och en stor vänkrets.

Åren, som alltid ta ut sin rätt, ökade sig äfven för publikens gunstling. De välformade lemmanne voro ej mera så elastiska och i stället för teaterpudret strödde tiden litet af sitt snö i de fordom svarta, svallande lockarne.

Selinder drog sig tillbaka med pension och bibe-hållen krigsära; men, äkta teatermenniska, kunde han ej låta bli att ända till sista stund pyssla med teater-tillställningar. Tusentals af hans privata elever ha haft eller ha honom ännu i kär hågkomst, att ej tala om de många, som uppträdt under hans ledning vid de barn- och elevteatrar, med hvilka han sysslade, icke allenast i Stockholm och landsorten, utan tillochmed i Finland och Danmark.

Flere af dessa Selinders elever — främst af dem *Emilie Högqvist* från hans allra första teaterdirektörstid, då han på 1820-talet spelade i en lokal vid Oxtorget, samt från hans direktörstid på äldre dagar *Anna*

de Vahl och *Robert Sjöblom* — ha skapat sig bestående konstnärnamn i den fosterländska scenens annaler.

Scenen i vår berättelses första afdelning spelar... ja, hvilken tidrymd skola vi välja? Erinrande oss, att »i det mellersta oftast det rätta ligger», förflytta vi i tankarne oss och våra läsare till tidrymden mellan *Emilie Höggqvists* och *Anna de Vahls* uppträdande å »de tiljor, som föreställa världen».

Vi tänka oss ett större tvåvåningshus ett stycke upp på *Ladugårdslandet* och som egdes af en förmögen hökare. Patronen sjelf med sin familj bodde på nedra botten, der äfven butiken jemte kontorsrum funnos inredda.

Våningen ofvanpå upptogs af diverse upplag, hvilka tillhörde affären, men bestod derjemte af en större sal och två rum, hvilka af patron *Smörlund* mot särdeles billiga vilkor hade upplåtits åt *Selinder*, der han hade lektioner, repetitioner och med sina små sujetter äfven gaf representationer till stort nöje för det uppväxande släktet, som litet hvar i alla tider med entusiasm omfattat sådant, ända ifrån skuggspelet, dockteatern och upp till de lefvande marionetterna af kött och blod, hvilka i t. ex. »*Mumbo Gumbo Gonggong den store*» kunde tillfredsställa en liflig barnfantasi.

Gubben *Smörlund* var visst icke billig utaf sig annars, men härvidlag hade han gjort ett undantag, dels deri fördelen låg, att han med familj och husfolk hade gratis tillträde till de offentliga representationerna, och dessutom skulle »*dansmästaren*» bibringa *Smörlunds* kära fosterdotter *Amanda* — en skelögd, räklig jänta i slynåren, vindögd och med fötter stora som klapptäd — de af konvenansen oundgängliga dansturerne samt derjemte sätta litet pli och hållning på henne.

Nu skola vi kasta en blick in i danslokalen. — Rummet är ganska stort och högt. I taket hänger, på snören, ett tunnband, hvori äro anbragta ljuspipor med talgljus; vid dörren sitter »musiken», en blek herre i luggsliten rock; han har ett linfärgadt, artistiskt så kalladt polkahår, han håller stråken och fiolen, som nog syns ej är någon Cremonesare, tillreds, afvaktande apell till början.

Den sömniga belysningen, de primitiva möblerna och ännu primitivare tapeterna i salen gifva det hela en viss ödslighet, men som försvinner om man noga betraktar den skara af omkring tjugo elevsmättingar af båda könen, mellan 9 à 14 år, uppställda till en gavotte.

Lefnadslust, glädje och intresse för sin sak lysa ur de oskyldiga barnablickarne, de vänta bara på fiolens gnissel och signal till början från den stränge balettmästaren, till hvilken, som af naturen var barnkär, de blickade upp som till en sträng herrskare, men på samma gång hyllade som en snäll farbror, hvilken rätt ofta bjöd dem på namnam, när de hade uppfört sig väl.

Balettmästaren står som en mönsterherre framför sin trupp; han är iklädd en kort, tätt åtsittande kavaj af svart sammet, i handen håller han den fruktansvärda danskäppen, ett spanskt rör med sirligt handtag och stor dobbsko, vanligen kallad »påken», — med denna markerades vanligen takten så väl på scenen som bakom kulisserna vid representationerna.

Med en viss grace fördes denna taktpinne, som i sina svängningar kunnat väcka afund hos den mest skickligaste tambourmajor; oftast lyftes den hotande som en aymbol för respekten; dock var egaren allt för timid att någonsin låta den falla på någons ryggafla.

»Ludvig den XIII:s gavotte» var i görningen och skulle snart gå af stapeln vid en blifvande föreställning då »ungarne» skulle utföra densamma, iklädda sjuttonde århundradets kostymer.

Mästaren ger en vink med sin staf — »musiken» ryster på sin polkamahn; fiolen gnisslar fram melodien till gavotten; omkring fyratio små ben röra sig i sirliga steg, fram och tillbaka.

Det hade fortgått en stund, men snart hördes en häftig afknackning med den stora dobbskon. »Nej, nej, nej! Inte så der!» — hördes instruktörens röst. »Tror ni kanske, att det går an att komma fram för publiken och hoppa kråka. Julle och Knut derborta ska' iakttat en värdigare hållning, ett mera nobelt skick — så här — (han gör några undervisande danssteg) — kom ihåg att detta icke är någon vanlig bonddans, utan en gavotte, hvori furstar och prinsessor hafva utvecklat grace och behag — se bara på Jeanette, tag henne till föresyn, se hur smidigt och vackert hon för sig — jag håller tio pepparkakor mot en, att hon snart går in vid kongl. teatern och blir premierdansös. — Så ja — nu börja vi omigen».

Dansen fortsattes en stund, men åter hördes den olycksbådande dobbskon bulta i golfvet.

»Hvad är det nu för spektakel», ljuder mästarens röst, »hvarför grinar Amanda?»

Amanda svarar: »Buh! buh! Jeanette har trampat mig på fötterna! Aj! aj!»

»Sa' du »fötterna», säger mästaren; »jag skall ge dig för fötter, jag, — hvarför har hon så stora fötter då? Det är för resten icke annat än afundsjuka och elakhet mot Jeanette». — »Tyst der borta!» — röt han åt poj-

karne, som gjorde allehanda grimacer åt Amanda, hvilken just ej var deras favorit — han mumlade dessutom för sig sjelf: »Jag tror f—n rider ungarne i qväll». — Ånyo ges det signal med käppen.

»Nu börja vi igen, men om någon vågar knysta, få ni smaka på käppen — men ä' ni snälla, ska' ni få namnam och äpplen när det är slut».

Repetitionen fortgick, som det tycktes till belåtenhet, men blef snart igen afbruten, denna gången af annan orsak än från de små sujetterna.

Patron Smörlund hade gjort sin vanliga aftontur till källaren »Nejonögat», som hade sin lokal i närheten, för att få sin vanliga aftontoddy med thy åtföljande svagdricka samt läsa dagens avisor och röka en krit-pipa. — Här råkade han ut för några välgörare, som bjödo öfver lag flera gånger, hvarvid hans vanliga »quantum satis» öfverskreds.

Råbarkad till sin natur för öfrigt, hade han dessutom dåligt ölsinne.

Redan åtskilligt förargad på sällskapet, som hade drifvit med honom angående en smörleverans, som ryktet påstod ej hade gått riktigt till, måste han vid hemkomsten ha någon att uttömma sin vredes skålar öfver, och offret låg snart till hands.

Just som Ludvig den XIII:s gavotte höll på att till ömsesidig belåtenhet gå ihop, blef den ytterligare afbruten deraf att dörren häftigt rycktes upp på vid gafvel.

Med kasketten på hufvudet, armarne i sidorna, näsa och kinder blossande af vrede, närd af det långsamt dödande toddygifet, stod patron Smörlund snart midt på golvet som en förfärlig rinoceros; barnen hade förskrämda skockat sig bakom sin lärare.

»Herre», började han, »hur understår ni er att föra ett sådant väsen här uppe. Ni bultar, stampar och hoppar så att rappningen ramlar ned ur taket i våningen inunder och ljusen falla ur kronorna. Tror ni kanske, att det är för den skull jag upplåtit den här lokalen åt er, så godt som gratis, för er och hela er greja af ungar, som dansa och spela komedeja eller hvad det heter, — nej, meningen var, att min Amanda der skulle få lära sig att dansa — men det tycks gå klent med den saken — och nu är det slut, herre, med hela den här pasaschen och ni understår er icke att komma hit mera — från i morgon är dörren stängd för er till den här lokalen».

De rödsprängda ögonen stirrade barskt på balett-mästaren, för att se hvad verkan hans tal hade gjort, hvilket äfven beledsagades af en stor geste.

»Men, min bäste herre», fick han till svar, »här är till i morgon arrangerad en enskild föreställning, hvar till alla biljetterna äro köpta af kryddkrämar Mandelqvist. — Ni kan väl låta mig få ha lokalen qvar öfver morgondagen?»

»Mandelqvist! hä, hä», skrattade Smörlund försmädligt; »den der lådhuggarn — har han råd att köpa biljetter till komedin, han, — som inte kan betala sin räkning hos mig för ost och smör; — hör man på bara ett sån't elände».

»Men, min bäste herr Smörlund», återtog Selinder, »viktualier höra ju ej till konsten. Mandelqvist är en vettgirig och välvillig man, som gerna uppmuntrar gryende talanger — men ni — ni — är en obillig, ohyfsad krabat!»

Vid detta epitet kände Smörlund, att blodet började sitt omlopp häftigare än vanligt. — Annars en kru-

ka, morsknade han nu till; tack vare toddyverket. — Han rätade ut sin stora och otympliga lekamen, och, af ilska gredelin i ansigte, röt han: »Jaså — ni skäller mig för krabat — det kan ni vara sjelf herre! Och nu intet resonnerande vidare, ut på dörren, herre, och det genast med hela subberten! Kom, Amanda, så gå vi!»

Nu hade vreden flammats upp hos den eljes så godmodige balettmästaren.

»Par bleu» — skrek han, — »kom ihog, herre, att det rinner franskt blod i mina ådror — att jag kan bli förskräcklig, när jag blir förolämpad!»

Och Selinder gjorde nu ett battement i luften med sin danskäpp, hvars dobbsko helt lätt fläktade förbi Smörlunds näsa.

Under denna manöver hade smörpatronen, hållande Amanda vid handen, retirerat mot dörren, flickorna hade krupit tillsammans i ett hörn af rummet, men pojkarne hade lägrat sig tätt bakom sin lärare och började att visa morska åtbörder och hotande miner.

Vid Smörlunds utrop: »Jaså, ni vågar att hota mig i mitt eget hus!» hördes gossarne ropa i korus: »Go'a balettmästar'n — få vi lof att »klå» hökar'n; vi sk'a göra honom så mör som en julskinka.»

Han förstod deras välmening; med ett uttrycksfullt pas som åtföljdes af en ny hotande åtbörd med käppen, riktad mot Smörlund, fick han denne utför trappan, allt under stoj och skrik från pojkarne sida.

Sedan alla åter samlats och lugnet blifvit återställt gick »mästaren» med stora steg fram och tillbaka öfver golvet; slutligen utropade han: »O, Torpsichore, hvi gjorde du mig detta, hur skall det nu gå med spektaklet

i morgon qväll, till hvilket den beskedlige Mandelqvist köpt alla biljetterna».

Eleven Julle inföll då: «Jag har en idé, go'a balettmästar'n!»

»Låt höra».

»Min mamma och tant Mandelqvist äro goda vänner. Jag kallar Mandelqvist för farbror, jag, och de andra gossarne, och flickorna med, få alltid russin och sviskon utaf honom när vi gå förbi hans bod. — Jag skall säga åt mamma, att hon säger åt tant Mandelqvist, att hon säger åt sin man, att vi få spela i hans stora magasin, som för närvarande icke innehåller annat än några tomma packlårar, det vet jag, ty Knut, jag och Teodor voro der i går och lekte kurra gömma».

Vid detta förslag, som uppmärksamt åhördes af alla kamraterna, mumlade Selinder för sig sjelf: »O, du sköna, naiva oskuldsfulla ungdom — jag ser ditt goda hjerta». — Slutligen utbrast han högt: »Bra, Julle — du blir en man med tiden, och då kommer du att gå långt fram på de svallande teaterböljornas brusande stig. — Jag går sjelf till farbror Mandelqvist — redan i qväll, du och de andra gossarne skola följa mig — flickorna få gå hem.

»Hurra», ropades i korus, och den frispråkige Julle tillade: »go'a balettmästar'n — innan vi gå, låt oss först få dansa Sailor boys, Knut och Jeanette göra det så bra, och vi skola stampa takten dertill lika bra som balettmästar'ns käpp, bara för att ännu mera förarga den elake hökaren härinunder.

Den »go'a balettmästar'n» kunde härvid ej undertrycka det leende, som spelade i hans mungipor, och efter en uppmaning åt herr Gnidlund, som under hela

detta uppträde suttit passiv och glasartad som ett stycke stråkkonfonium, att spela upp melodien till den begärda dansen, börjades ett tumult, som ej kan beskrivas, hvarvid glädjen stod högt i tak och de eldiga blickarne lyste klarare än de sömniga talgdankarne i tunnbandet i taket.

* * *

Dagen efter detta uppträde var danslokalen utrymd, sedan balettmästaren och Smörlund, på förmiddagen, ytterligare haft en lifvig debatt tillsammans, hvarvid Smörlund, dåmera befriad från toddyoset, sett skäligen ångerfull och snopen ut.

Den lilla truppen hade redan tagit sin nya lokal i Mandelqvists magasin i besittning, och man var ifrigt sysselsatt att ställa den i ordning efter bästa förmåga.

Naturligtvis kunde den dagen det beramade spektaklet ej medhinnas, utan måste uppskjutas på några dagar, så mycket bättre som då inträffade kryddkrämar Mandelqvists födelsedag och på hvilken han ville riktigt visa sig på styfva linan för vänner, bekanta och kunder, hvilka han inbjudit till den der soiréen, som uteslutande gafs på hans bekostnad.

Mandelqvist var en helt ung man, som från tidigaste ungdomen lärt sig att vrida pepparstrutar.

Med sin talande tunga, sitt lediga manér och fördelaktigt yttre var han alltid galant mot kunderna, isynnerhet mot den qvinliga delen.

Han hade varit en riktigt farlig »pigjtusare», hvilket naturligtvis nu upphört, sedan han blifvit sin egen

och rangerad karl och gift med en hygglig flicka, hvars lilla förmögenhet satte honom i stånd att etablera sig.

Han hade ej ännu så länge varit sin egen, men kommersen gick ganska bra, dertill påverkad af husmödrar, unga som gamla, jemte hushållerskor och kokerskor, hvilka alla voro betagna i den »stilige» Mandelqvist, som alltid hade ett sött småleende, ett artigt ord eller qvickhet till hands för hvar och en.

Under sådana förhållanden hade han en betryggad framtid för sig och hade troligen snart nog blifvit grosshandlare som många fler, men det oblidkeliga ödet hade annorlunda bestämt.

Han kände på sig, att naturen bade bestämt honom till högre värf än att stå inklämd emellan kaffebalar och andra specerier.

Bøjelsen för teatralisk verksamhet var den mask, som ständigt gnagde på hans innersta hjertrot.

Han bevistade hvarje nytt spektakel Han deltog i alla möjliga sällskap, der det uppfördes teaterstycken. Sjelf utförde han som oftast en roll i dessa. Begåfvad dessutom med litet sångröst och icke så oäfven att skriva tillfällighetsvers, var han omtyckt i alla dessa sällskap, som så gerna vilja »spela opera», utan att veta, hur i verkligheten en aktör måste slita ondt, innan han kan framstå något så när presentabel för en granskande publik och kritik.

Alla tro, att det är så lätt och roligt att uppträda på scenen; aplåderna, bifallsropen, de hemgjorda lagerkransarne och buketterna — allt detta hägrar för inbillningen och smickrar fäfängan, men det tunga, trängna arbetet, studierna och mycket mera, som erfordras,

om det skall bli något ordentligt utaf, är ett allvar, som ej är någon lek.

Emellertid var Mandelqvists fantasi så upp »i gasken» för det teatraliska, att han glömde och försummade sin affär, hvilken på detta sätt lätt inses skulle förr eller sednare komma att lida.

Detta hör nu ej till berättelsen. — Vi skola i stället försöka att ge läsaren en liten föreställning om den beramade och af Mandelqvists många beundrare med så mycken längtan emotsedda födelsedags-soiréen.

Han hade som en mecenat med frikostig hand honerat balettmästaren och hans elever samt lemnat förskott till expenser å allt som behöfdes för att sätta magasinet i presentabelt skick.

Dessa å sin sida hade heller icke sparat någon möda.

Väggar och tak hade dekorerats på det smakfullaste. Emellan långgardiner af allehanda slag och pittoreska dekorationer af kaffebalar och bastmattor hade uppspikats karduspapper, hvarpå af eleverna målats teatraliska allegorier; sittplatserna för åskådarne bestodo af bänkar, gungbräden och stolar. — Den improviserade scenen var sammansatt af en upphöjning af tomma packlårar, hvarpå voro bräder fastspikade och omgifna af alla tvåmanslakan, upphängda på tåg, som fru Mandelqvist för tillfället kunde undvara, hvaraf sjelfva brudlakanen, nu hopsydd till ett, dekorerade med en stor lyra af guldspik, finga fungera som ridå. För belysningen var rikligen sörjdt, både med talgljus och stora oljelampor.

Orkestern bestod af ett gammalt klaver, som tillhört fru Mandelqvists farmor, jemte en fiol och en flöjt,

alltsammans trakteradt af herr Mandelqvists biträden och under uppsigt af herr Gnidlund med polkahåret, som mot skäligt honorarium åtagit sig både inöfning vid repetitionerna, liksom han med sin talang biträdde både såsom exekutör och orkesterdirigent.

Aftonens glanspunkt utgjordes af en tragedi, bestående af en parodi på Macbeth, som redan långt före detta var af Mandelqvist beställd och hade af eleven Julle utarbetats mot en ersättning af en sparbanksbok med insatta sex riksdaler och trettiotvå skillingar banko, jemte ett premium af en blank silverspecie, åtföljd af stor gråpapperspåse fylld med fikon, sviskon och andra rariteter, till lika fördelning bland truppens medlemmar.

Dagen och stunden var kommen. — Herr Mandelqvist, elegant friserad, iklädd svarta benkläder, hvit väst, blå frack med förgyllda knappar, hvita handskar, goffrade manschetter och dito krås med nål, omfattande en blixtrande bergkristall, mottog jemte hans unga fru, vid ingången de öfverlyckliga gästerna, som ej nog kunde prisa de präktiga anordningarna, hvilka ännu mera förhöjdes vid åsynen af den buffet, på två bockar med en trädskifva ofvanpå, skyld af en hvit bordduk, hvarpå voro uppradade diverse förfriskningar, afsedda för traktering under mellanakterna.

Det skulle bli för vidlyftigt att närmare beskrifva den societet, som nu så småningom troppvis anlände. Samlingen var honett och smånätt.

Tre väldiga stötar af balettmästarens danskäpp i golfvet öfver de tomma packlärarne, som gifvo ifrån sig ett fruktansvärdt eko, voro signalen till festligheternas början. Dessa utgjordes, enligt till speкта-

törerna förut utdelade skrifna program, utaf följande nummer:

- N:o 1. Overturen till Kalifen i Bagdad.
 » 2. Prolog, författad och framsagd af herr Mandelqvist.
 » 3. Pas de deux, dansas af Jeanette Bergholm och eleven Knut Callmander.
 » 4. »Rosens bild», sjunges af eleven Tångström.
 » 5. Ludvig den XIII:s Gavotte, utföres i kostym af hela Corps de ballet.

Till slut:

Macbeth,

Storartad Slagtarhus-tragedi, med förfärligt rysliga och blodiga uppträden, i 5 akter af slagtareåldermannen William Shakspeare, lämpad för elev-scenen af en yngre dramatisk slagtarelärling.

Personerna i pjesen äro följande:

Duncan. Slagtarålderman.
Macbeth } Hans styckmästare.
Banquo }
Macduff. Hemslagtare.
Madam Macbeth.
En hexa.
Chor.

Handlingen tilldrager sig i Stockholm.

På det att illusionen må bli fullständig, och af pietet för den store författaren, komma de uppträdande att visa sig uti nymoderna skottiska drägter.

Dessutom förekomma: Lorder, Ädlingar, Officerare, Krigsfolk, Sprutkarlar, Polisgevaldiger, »Korfvar och Paltar», dito Spögubbar, Femtio äldste, Öfverståhållaren, Kommendanten, pöbel och patrask, jemte höglofliga Slagtare-Societeten m. fl.

Vi hoppa öfver förtjusningen efter första delen af programmet, men återge i stället innehållet af Macbeth. Ridån är frändragen, hela scenen är endast en fyrkant af lakan.

MACBETH.

*Första Akten.**Chorus* (inkommer från höger).

(Högtidligt, släpigt och med ynkelig röst:)

»Teatern föreställer galgbacken utanför Skanstull. Det är mörkt. Åskan kommer att gå och blixten kommer att synas». — (Går — blixt — åska). Macbeth och Banquo komma.

Macbeth.

Min käre broder Banquo, det här kan man kalla för en riktig dust — att gå ända ifrån Trebackarlånggatan och hit upp till söder för att piska upp några oförskämda hemslagtare — det var en skön motion på aftonqvisten.

Banquo.

Ja, — och så de gnodde sedan, när de fick se oss. Visserligen voro några svåra nog att tas med, men jag hoppas att de nu fått på »plytet», så de skola minnas det mången god dag.

Macbeth.

Men hvar ä' vi? Vi måtte ha' gått vilse.

Hexan (utanföre).

Vid Galgbacken!

Macbeth och Banquo (på en gång).

Hu! — det var hemskt.

Lutfiskblöterskan.

Macbeth.

Banquo — är du rädd för spöken?

Banquo.

Ja, på ljusa dagen — då de komma med krinolin och med kanonlockar i pannan.

Macbeth.

Men tyst — det kommer någon. (De dra sig åt sidan.)

Hexan

(inkommer från motsatta sidan. — Blixt, åska.)

Hvad ä' ni för olycksfåglar, som gå vid galgbacken och traska så här dags?

Macbeth.

Vi äro gesäller hos slagtaråldermannen Duncan på norr och ha kommit till söder i qväll för att klå några sturska hemslagtare. Men, hvad är du för en habba?

Hexan.

Jag är gamla galgmoster. (sjunger)

En hemslagtarhustru bär surstek i förklät':

Hon mumsa, mumsa, mumsa, — tag hit, sa' jag!

Åt fanders, hexa, sa' den leda konan.

Med skeppet »Julius Cæsar» mannen gått till turken

I skepnad af en råtta utan svans —

Trynturken åt honom upp, det blef ödet hans!

(talar) — Jag känner dig, Macbeth!

Hell dig, Macbeth! — Hell Macbeth — du skall bli slagtarålderman! (Går — blixt — åska.)

Macbeth.

Hu, det här börjar på att bli ruskigt.

Kom Banquo, så knalla vi oss hem.

Banquo.

Men först skola vi ta oss en pjolter — (de dricka ur en liten flaska; de gå ut arm i arm och sjunga »så lunka vi så småningom»).

Täckelset drages före.

Andra Akten.

På den improviserade scenen står ett träbord med stake och talgljus, en stol.

Chorus.

(Lika ynkligt och släpigt som förut:)

Teatern föreställer ett rum hemma hos Macbeth. Madam Macbeth kommer straxt för att läsa ett bref från sin man. (går).

Madam Macbeth

(sätter sig vid bordet och läser brefvet) —

»Kära du, var ej orolig öfver att jag dröjer så länge. — Banquo och jag gingo till söder på qvällqvisten för att knorfva till några oförskämda hemslagtare som vi äro arga på. — Vi träffade dem inne på krogen Förgyllda skinkan vid Glasbruksgatan; sedan vi inledt ett beskedligt busgräl, börjades ett större gurgel. — Pang — der låg en under bordet — pang — en annan på golvet. — Sedan hyfvade vi ut hela bundten på gatan. Nu må du tro, de blefvo knorfvade så att de voro möra i huden som mahnisterpomada. Men nu kom polis, vi kilade uppför Sista Styfverns trappor, men hur vi gick, så kommo vi vilse — ända fram till galgbacken — Der mötte vi en hexa, som kallar sig för galgmoster. Hon är ingen annan än den der fåniga Lisa,

som var hos slagtar Bardolf förr i verlden; — Det var hon som stoppade sand istället för gryn i korfven och kom sedan på Danviken. — När hon fick se mig, skrek hon med sin hesa stämma: Hell dig, Macbeth! — Du skall bli slagtarålderman! (för sig) — Åh, se der min dröm. (fortfar att läsa) Jag sitter nu med kamraterna på källaren Sursteken, de ha bjudit på en bål, — jag skickar dessa rader så att du vet hvar jag är och ej blir orolig eller arg för att jag kommer så sent hem. Din egen lilla Kalfbräss». — (Reser sig upp, stoppar brevet på sig, sätter armarne i sidorna) — Jaså, din lilla kalfbräss — det skall gudbevars vara smeknamn, det der — du går ut och ställer till slagsmål — sitter på krogen hela natten — och vågar göra allt det der utan att förut fråga mig om lof. — Men vänta du, min gubbe lilla — här skall valsas! (Med styrka) Nu är det ej fråga om kalfbräss — nej — hackad — hackad rostbiff ska' det vara! — Nu eller aldrig skall det ske! — I morgon är jag slagtaråldermanska! — Tyst, någon kommer.

Macbeth (drucken, sjunger,)

Från »Sursteken» jag kommer nu,
Der söps med slagtaregesäller;
Fast klockan redan slagit tu,
Så ber jag, att du inte skäller.

Madam Macbeth (ger honom en örfil).

Der har du till att börja med.

Macbeth.

Nej, hör du — det der var kittsligt — ska du slå din lilla kalfbräss.

Madam Macbeth.

Du vet då ej hvad som händt medan du varit borta.

Macbeth.

Ha — a — Po — polisen varit här?

Madam Macbeth.

Nej din åsna — men gubben är här!

Macbeth.

Gubben — hvilken fans gubbe?

Madam Macbeth.

Gubben Duncan vet jag

Macbeth (förskräckt).

Hvad säger du, åh, jag tror jag nyktrar till.

Madam Macbeth.

Gubben Duncan kom för ett par timmar sedan från Upsala marknad, der han varit och köpt oxar. Gubben och hans båda drängar voro på kulan.

De ha tagit in här hos oss för att så mycket tidigare kunna vara på Oxtorget i morgon — jag har ytterligare trakterat dem med toddy -- nu sofva de allesammans derinne — du förstår — kom ihåg hexans spådom — Hell dig Macbeth — slagtarålderman!

Macbeth.

Nej, jag törs inte — jag känner att jag blir »skräddare!»

Madam Macbeth (inställsamt)

Se så, min lilla kalvbräss — var nu ingen kruka — fort in och pip gubben — här är knifven. (Hon ger honom en tre fot lång ostknif, som ligger på bordet.) (Stunt spel — Macbeth tvekar — hon gör uppmanande åtbörder, slutligen tar han knifven och rusar ut ge-

nom fondgardinerna. Hon lyss.) — Det var då fasligt så länge han fubblar och sölar.

Macbeth.

(Återkommer, blodig om händerna, hvit i ansigtet, håret på ända) Nu — är — det — gjordt — uff!

Madam Macbeth.

Kom nu, min gubbe, så gå vi och lägga oss. — (Komplimentar och niger) Var så god, herr ålderman, och stig på. (de gå).

Chorus.

»Banquo har sofvit ruset af sig sedan föregående aftonens rummel på källaren Sursteken. Han vaknar med »kopparslagare» och påminner sig att han föregående qväll haft bud ifrån Duncan, som tagit in hos Macbeth öfver natten, att komma dit kl. 5 på morgonen för att följa Duncan till Oxtorget, der oxdriften skulle emottagas och urgallras. — Med förskräckelse finner Banquo, att klockan redan är half sex. — Han badar sina tinningar med vatten — tar sig en malörtssup — störtar ut och, springande till Macbeths bostad finner porten stängd och hela huset försänkt i djup sömn. — Han bultar på». (Går.)

Banquo (utanför, bultande).

Lås opp, lås opp! — Det är Banquo, som kommer för att hemta gubben Duncan. — Macbeth! är du inte vaken, din sömntuta.

(Banquo kommer in, åtföljd af Macbeth, som är klädd i nattrock och nattmössa).

Macbeth.

Hvad är det för ett förbannadt väsen du håller och stör folkets nattro, klockan är ju inte fyra ännu.

Banquo.

Hon är half sex säger jag — jag måste väcka gubben, eljes komma vi för sent till torget. Hvar är gubben Duncan?

Macbeth.

Der inne. — Han sofver i godan ro, han var betydligt påstruken i går afton då han kom hit — så inte tror jag, att du kan väcka honom så lätt. — (Banquo går ut i fonden). — Ha, ha, ha, — försök att väcka honom, du min gosse lilla, om du kan — men den gubben går visst icke.

Banquo (inrusandel).

O, fasans syn! — Gubben ligger der inne simmande i sitt blod, alldeles som en köttfärs i en boullionskittel — (han fattar Macbeth i strupen) — Usla skurk! — Det är du som pipit gubben för att svinga dig upp till älderman — men det skall ej lyckas — vak upp! vak upp! hela huset! skaffa hit polis! — (De brottas. Macbeth kastar Banquo till golfvet, sticker honom flera gånger med sin långa knif som han bär under nattrocken — Banquo dör).

Macbeth.

Så der ja — gå nu och sqvallra för polisen om du kan — din stympare.

(Slut på andra akten).

Tredje Akten.

(På scenen ett bord med duk, bakelseskål, karaffin med vin och glas.)

Chorus:

»Sedan Macbeth nu blifvit utnämnd till ålderman, ger han en stor fest för sina vänner och bekanta».

Gästerna sitta vid rikt dukade bord i sidorummen. Här står ett särskildt bord, enkom för herr och fru Macbeth, hvilka nu komma att uppträda särdeles gentilt utstyrda. — (Går.) — (Man hör bakom scenen skrammel af knifvar och gafflar, tallrickar och glas, musik, starka hurrarop — samt: lefve Macbeth! — Macbeth med gemål inkomma. Hon sätter sig vid bordet, slår i glaset, han går oroligt fram och åter på golfvet).

Madam Macbeth.

Jag förstår inte hvad som går åt dig, min lilla kalibräss — kan du inte sitta stilla och äta — se så — här är tårta och vin.

Macbeth.

(Skall sätta sig vid bordet, men ryggar tillbaka för Banquos blodiga hufvud som tittar fram der bakom). — Säg du — säg du inte — huuu!

Madam Macbeth.

Se så -- sjäpa dig inte nu. Skål på dig — kom och drick med gumman.

Macbeth.

(Tar glaset för att klinga, men Banquos hufvud synes åter.) Nej, nu går det för långt — mitt tålmod är slut — säg du nu då?

Madam Macbeth.

Ja bevars — nog ser jag alltid — jag ser, att du har fått dille.

Macbeth.

(Slår näfven i bordet.) Tig käring! — Gå ut och säg åt gästerna, att det är slut med supningen för i dag, och att de kunna gå hem och lägga sig — ty jag är sjuk — mycket sjuk.

Madam Macbeth.

Men — inte går det an.

Macbeth (ursinnig.)

Lyd käring — eller snoppar jag trynet på dig — gå sedan och lägg dig. (Hon går) — Och nu fort till galgmoster, hon kan nog spå mig, så jag får veta hvad som är att göra. — (Tablå.)

(En kittel med eld uti står på ett bord.)

Chorus.

»Teatern föreställer hexans laboratorium.

Det är natt, åska och blixt». — (Går.)

(Diverse små tomtar rusa öfver scenen med skrammel och brak, åska, blixt. Hexan uppträder med en stor träslef i handen. — Sedan Macbeth.)

Hexan (med hemsk patos.)

Tre gånger har katten jamat!

Tre gånger har kråkan kraxat!

Tre gånger tre — har råttan pipit — ratsch!

(Skräll, åska, blixt, hon dansar omkring kitteln; under följande monolog kastar hon nicth och jernsilspån i elden, samt låtsas röra om med slevven).

Utaf bergslagskorf ett skinn. —
 Dito bobba fet och stinn.
 Skrot och hagel, aborrgälar,
 Ögat af ett djur, som krälar,
 Gråsugg-ben och spindelnät
 Sist en loppa, fet och gödd
 Rör om, rör om, rör om —
 Ett, tu, tre — ratsch! — (Skräck, blix).
 (Det bultar tre slag utanföre).

Stig in! — (Macbeth kommer).
 Hell dig Macbeth! Hell dig store ålderman!
 Hvad vill du hos gamla Lisa?

Macbeth.

Fördömda hexa, visa mig hvad du har i din trollkittel.

Hexan.

Skall ske, nådig herre. Hi och ho! (skäller som en liten hund. — Duncans hufvud kommer upp bakom kitteln).

Macbeth.

Hu! — Det var gubben Duncans blodiga hufvud.

Hexan.

Hi och ho! (skäller, Banquos hufvud synes)

Macbeth.

Hu! — Det var Banquos hufvud

Hexan.

Hi och ho! — (Macduffs hufvud synes.)

Macbeth.

Hvad nu — det är ju den der oförskämda hemslagtaren på söder — Macduff. (vålnaden försvinner.) — Nå du gamla korfskinnsstopperska, har du något annat att spå mig?

Hexan.

Akta dig för Macduff! — För rästen har du ingenting att frukta förrän Solnaskogen kommer marscherandes utföre Holländargatan ned mot Hötorget. — Och ingen som är född af qvinna kan såra dig.

Macbeth.

Tack gamla Lisa. — Der har du tre riksdaler och sexton skilling banko; — om Lördag skall jag skicka dig en rostbiff — godnatt! — (Går.) — (Hexan dansar och skäller, blix, dunder; täckelset faller).

*Fjerde Akten.**Chorus*

Teatern föreställer ett rum hemma hos Macbeth. Fru Macbeth har, medan hennes man varit borta hos hexan, tagit sig en bastant aftonmåltid — tre stora suppar, en biffstek, fläskpankaka och porter; allt för att dölja sitt oroliga samvete.

Under väntan på sin man och under inflytande af en snabb matsmältning, som skulle hafva varit mera nyttig för en teaterresendent, har hon tagit sig en stilla snarkare och kommer nu att gå i sömnen». (Går.)

(Madam Macbeth inkommer från den ena sidan, Macbeth från den andra. — Hon är insvept i ett lakan,

bär ljus och lykta, sätter lyktan på bordet, hon pustar och vändas).

Macbeth.

Morjens — nu går käringen i sömnen igen — det bådär inte godt.

Madam Macbeth (med dof röst).

Bort, fördömnda fläck! — Bort, säger jag! — Slagtarhuset är mörkt, men jag är mörkare.

Hu! — Jag kunde aldrig tro, att den gamle Duncan skulle ha så mycken blod uti sig — den räcker till två paltpuddingar! (hon stryker sina händer och suckar).

Macbeth.

Jaså, hon vurmar nu igen på den der gamla visan.

Madam Macbeth.

Tvätta dina händer — fort till sängs — till sängs — aj — jag har knip i magen! — (Hon rusar ut, hållande händerna för magen).

Macbeth.

Fördömdt! men hvad är det — ett bref till mig. — (Öppnar ett bref, som ligger på bordet bredvid lyktan, läser).

»Var på din vakt, Macbeth. — I morgon uti daggryningen samlas alla slagtare från söder; äfven flera af de våra som knota. De förskansa sig på Oxtorget, i Helsinggården och i bondqvarteren kring Hötorget. — Macduff är deras anförare. De vilja hafva hämd för Duncans och Banquos död och ämna utropa Macduff till ålderman.» — (Han kastar brefvet på golvet.)

O, fruktansvärda dag! — På Hötorget det kommer smörj att vankas — och slagtarpackets ryggar skola bankas! — (Ett skri höres utanföre i fonden.)

Hvad är det — min hustrus jemmer!

(Han rusar ut, paus — återkommer).

Käringen är död! — Det hade hon kunnat vara så god och dröjt med till en annan dag. — Nu har jag annat att tänka på. (Med styrka.)

Ut ur skidan, mitt goda svärd — nu skall jag tukta upprorspaket!

Fort hit mitt harnesk! — Min kask! min sköld! — Mitt stora slagsvärd!

(Chorus räcker honom persedlarne en i sender — en eldskärm, en zinkbricka, en tvåkantig hatt, ett tre alnar långt träsvärd, han rusar ned mot scenen, gör en hotande åtbörd med svärdet).

Nu, »uslingar»! — Darra för min vrede!

Ned med skurkarne! — (Går.)

(Täckelset faller).

Femte Akten.

Chorus:

»Teatern föreställer Hötorget. — Det är morgongryning. — Flera drabbningar ha redan egt rum emellan de södra och norra slagtarne.

Stridens utgång synes ännu oviss. — Kommendanten, öfverståhållaren, magistraten, femtio äldste med flere, jemte polismästaren i spetsen för hela polisstyrkan, två afdelningar af lifgardet till häst och Svea lifgarde jemte sprutmanskapet äro i antågande — ögon-

blicket är mycket kritiskt». — (Går) — Macbeth, sedan Macduff.

Macbeth.

Fördömda upprorspack, som magten vill utaf mig taga — men än jag ingenting att frukta har! — (bestört). — Hvad nu — det hexans spådom är — Solna skogen kommer gåendes utföre Holländargatan ned mot Hötorget! — (Några upprättstående tallruskor dras öfver scenen) — Då är att frukta det värsta — Mod, Macbeth! — Till strid! — (Går).

Macduff.

(Med sköld, spjut och kottyx)

Hvar är du, fege usling, som mördat dina vänner och din gamle principal, för att sjelf svinga dig upp till makten — kom fram, så skall jag knorfa dig.

Macbeth.

Här är jag. — Med dig jag ej vill strida — jag är allt för nobel att slåss med en simpel hemslagtare. — Föresten är jag osårbar — ingen född af qvinna kan dräpa mig.

Macduff.

Usla slagtarhund!

Du stinna mördarbracka!

Nu är din sista stund —

Nu skall jag dig i bitar hacka!

Så vet då, att min mamma var en trädgårdsmästare, som gaf mig lifvet på lasarettet för trettio år sedan — det har stått att läsa om i tidningarne — och nu skall

du dö, fähund! — (De fäkta och försvinna utom scenen, man hör stridsbullen utanföre, paus.)

Chorus:

»Upproret är stilladt. — De anryckande korpserna ha ställt upp sig i fyrkant på Oxtorget, alla slagtare stå i midten med sina fanor behängda med oxsvansar. — Ögonbliket är mycket högtidligt. — Macduff stiger upp på en huggknubbe med Macbeths afhuggna hufvud på en spjutspets. — Folket jublar.» (Går).

Macduff.

(Inkommer med Macbeths hufvud på en pik.)

Här är förrädarens hufvud! — Nu är det jag, som är slagtarålderman! — (Bengalisk eld, täckelset drages före under det att orchestern spelar början till: Ur svenska hjertans djup en gång).

(Ridån faller.)

Föreställningen var nu slut.

Vi hoppa öfver alla de talrika bifallsyttringar och inropningar med thy åtföljande lagerkransar och blombuketter, att ej tala om den splendida soupeérn, som efter soiréens slut serverades de inbjudna i herrskapet Mandelqvist våning.

Länge talade man i granngårdarne med förtjusning om Mandelqvists soireé och stora bjudning. Till och med på källaren Nejonögat hade toddygubbarne diskuterat saken om qvällarne, särdeles i samråd med patron Smörlund, som lik en ilsken haj kryssat omkring för att få hämd på Mandelqvist, för att han och hans familj icke blefvo inbjudna till festen.

Björnarne, nämligen de tvåfota, förbigångna, vaknade ur sina iden, började småningom ruska på sina ruskiga pelsar. — Stackars Mandelqvist — han såg sina specerier i den solljusa varma luft och det härliga klimat der de vuxit innan de kommit hit förtorkade och skrumpna; icke underligt då, om han misstog sig.

Det är flera än han, som gjort detsamma.

Och nu sluta vi den första afdelningen för att lemna rum för nya bilder.

ANDRA AFDELNINGEN.

Vi flytta oss nu fram i tiden, ungefär tio år sednare. Bland de figurer som hittills blifvit presenterade, må vi taga afsked af Selinder.

En del af hans elever, som vi lärt känna i föregående afdelning, hade, vid uppväxandet, så småningom skingrats som agnar för vinden. — Somliga hade fått anställningar vid våra ambulatoriska scener, andra ha vi tappat bort, några återigen hade valt andra lefnadsyrken.

Några få skola vi här nedan återfinna.

Den gode Mandelqvist hade kommit på »dekis». Patron Smörlund hade redan gått bort från vännerna på »Nejonögat», till de sälla jagtmarker der inga saltklumpar tynga smöret och inga maskar fräta osten, ej heller trikiner förgifta de himmelska julskinkorna.

Hans fosterdotter Amanda, den skelögda och med de stora fötterna, hade fått ärfva en betydlig förmögenhet, till hvilken vi ej behöfva tvifla på att friare infunno sig i långa banor.

Vi inträda nu, en afton långt före spektaklets början, i en af de finare klädlogerna å kungl. stora operan, utslutande disponerad af mademoiselle Jeanette Bergholm, som vi nu återfinna såsom premierdansös, älskad och erkänd af hela publiken, hvars uteslutande gunstling hon var, firad, bortskämd och förgudad af resencenter och ända till galenskap tillbedd af hundratal som oupphörligen lågo på knä och rullade sig i stoftet för henne, blott för lyckan att få tala med henne eller öfversalig trycka hennes fina, mjuka hand.

Sådan var nu Jeanette blifven — ett riktigt mirakel, en fullständig balett-diva.

Hon stod alldeles ensam i verlden, utan slägt eller fränder. — Af naturen var hon utvecklad med godt förstånd och hjerta och med en ovanlig skönhet, som stod i sin fullaste fägring.

Hon hade en betryggad ställning, och dessutom, bokstafligen, östes öfver henne dyrbarheter och presenter af alla slag, hvilka i ungdomlig yra och med barnslig förtjusning emottogs.

Af alla hennes tillbedjare var det blott en, som hade lyckats att fånga hennes hjerta — och må man ej dömma så strängt om den saken.

Den öfverlycklige må vi kalla diplomaten, generalen och grefven Jean Gabriel Alfons de Cozinzky, österiskiskt sändebud, ackrediterad vid svenska hofvet.

Grefven var i sin fulla mannaålders glans; vacker, eldig och en fint bildad, artig kavaljer, med fina later

och maner. — Ett visst sydländskt lättsinne låg som en pittoresk slöja öfver hans kraftiga gestalt, hvilket gjorde honom ännu mera pikant i damernas ögon, hvilkas förklarade gunstling han redan var.

Grefven var dessutom en ädel och godhertad man, samt disponerade öfver en ofantlig förmögenhet. Passionerad och lidelsefull, var det ej underligt om han kunde fånga ett svagt och varmt qvinnohjerta, som icke hade något värn att ställa upp mot hans allt för-
tärande glöd, som småningom smälte den åtrå naturen så rikligen hade lagrat i Jeanettes lilla flickhjerta.

Ryktet, med sina tusen munnar, hade redan utbasunat denna icke ovanliga händelse, som hviskningsvis damerna emellan i societeten diskuterades. Grefven, som dessutom var fördomsfri, hade bestämdt beslutat att af fullkomlig böjelse och öfvertygelse reparera den lilla förtidiga faut han åstadkommit och göra Jeanette, hvilken han af själ och hjerta älskade, till grefvinna de Cozinzka.

Detta var Jeanette äfven fullkomligt öfvertygad om, och intet tvifvel om grefvens heder och öfvertygelse härom kunde tillräknas honom — men i ödets bok stod det annorlunda antecknadt.

Vi skola nu taga en öfverblick af den klädloge, hvarom vi förut förmält.

Allting mycket fint. Matta på golfvet. På ena sidan en stor fristående trymå. På den andra en toilette prydd med friska blommor och öfverlastad med alla dessa hundratals artiklar som höra till friserings- och grimeringskonsten. — Bredvid ingångsdörren ett bord uteslutande afsedt för spritlampor till uppvärmning af frisertänger, en superb chaislonge, jemte

stolar, lavoir m. m. fulländade möbleringen, förutom hyllor och klädhängare för kostymer, alltsammans smakfullt och belyst af ljuskrona i taket, jemte lampetter å trymån och armstakar på toilettbordet.

Vi finna en liten näpen tös, vid namn Anna, gående omkring i logen, pysslande med ordnandet af toiletter och litet af hvarje; det är Jeanettes kammarjungfru och förtrogna. Hon höll just på med att beundra sin fagra bild vid spegeln i toiletten, hvarvid hon för sig sjelf utbröt i följande monolog:

»Ack, hvad den mamsell Jeanette är lycklig ändå. — Tänk bara så granna klädningar, armband och andra smycken hon har — och en sådan våning sedan! — Hästar och vagn, bara hon säger till hos hyrkusken, att inte tala om de fina middagarne och alla soupéer hon blir bjuden på. — Men så har hon också en väldig skara med beundrare och tillbedjare; den ståtligaste af dem alla är ändå den österrikiske grefven, och få se om jag ej spår sant, att hon en vacker dag blir grefvinna. — Men så är hon också bra vacker och dansar som en engel. Tänk bara, när hon dansade i »Robert» blef hon inropad tolf gånger — hvad skall det bli i qväll då, på galaspektaklet, der hon skall uppträda, som amazondrottning.

Hå, hå, ja, ja — — nog mins jag, när vi dansade tillsammans för Selinder — det är nu längesedan det. Då var jag blott ett litet pyre, mycket yngre än hon, och så var jag dum, kunde aldrig få in de der tempona i hufvet på mig och ännu mindre i benen — men det gör detsamma -- nu har jag det så bra hos henne som jag kan önska; hon har alltid varit snäll och vänlig emot mig, fast jag är en fattig piga och hon är en rik och fin mamsell.

Här afbröts hennes tankegång af en sakta knackning på klädlogedörren — »Hvem der?»

En ihålig röst svarade utanföre: »Det är Tångström, som kommer för att kofaera m:lle Jeanette».

»Stig in», svarade Anna, i det hon öppnade dörren för honom.

Vi återfinna här vår vän Tångström, han som spelade Chorus på Mandelqvists soirée.

Han var nu fullvuxna karlen, men mager och spinkig, blek och med svärmiska ögon, väl klädd och hade en konstnärlig chevelyr.

Från början hade han varit i perukmakarlära, men han, som många fler, hade blifvit smittad af det teatraliska dilirium som så lätt fortplantar sig hos ungdomen. Han hade nu i flera år försökt sig på teaterbanan både som exekutör och författare, men på samma gång bibehållit sitt yrke, i hvilket han var rätt skicklig, och det var detta som förskaffat honom anställning som frisör hos damerna vid baletten, allt på rekommendation af den godhertade Jeanette, hvilken framstående artist höga vederbörande inom teaterstyrelsen på det mest tillmötesgående sätt lämpade sig efter och gjorde hennes minsta vilja och önskningar till lag.

Grefvens förhållande till Jeanette var ingen hemlighet inom teatern, ej heller i de finare kretsarne — men i smyg cirkulerade inom balettdamernas klädloger sagan om Tångströms olyckliga, obesvarade kärlekslåga till Jeanette, som redan hade tändts under Selinderska elevperioden.

Den flämtade ännu, fast på ett mera platoniskt sätt.

Tångströms första fråga var, om mamsell inte var kommen ännu.

Anna svarade: »Jo, för länge sedan; hon är nära på färdigklädd, men gick in i tvåan för att låna mamsell Benroth ett par tricoter». — Hon tillägger skälmskt: »men jag tror allt, att hon får lägga vadd uti dem, om de ska passa».

Tångström drog en djup vemodsfull suck i det han började ordna sina tänger.

»Inte ska herrn vara ledsen», inföll Anna, »aldrig minst i qväll då det är galaspektakel och alla de kungliga komma hit». — Den glada och frispråkiga flickan slog Tångström lätt på axeln i det hon fortsatte: »inte ska herrn sucka för tricoterne — herrn kan vara lugn för att herrn aldrig får något godt hvarken af dem eller det som kommer i dem — nej, herr Tångström — håll herrn sig till peruken och var nöjd, om herrn får se något vackert då friserkappan tages af».

Tångström blef alltmera melankolisk.

»Ack — hvad lilla Anna är elak — då hon vet hur rysligt kär jag är», sade han.

»Jag vet nog om'et», inföll Anna, »men försök inte att sticka sta' och peta undan grefvar och baroner. — Raska på nu med tängerna, ty i rappet är mamsell här för att få sina lockar i ordning».

»Ack, lilla Anna — kommer hon ihåg då vi dansade tillsammans hos Selinder?» sporde Tångström.

»Ja bevars», blef svaret — »och mins också hur herrn, fast jag ej då förstod det, gick och fjompade för Jeannette, som man då helt enkelt tordes kalla henne för», — Tångström suckade ånyo: »ack — hon var min ungdoms ideal! — Kommer ni ihåg när vi pulade hökare

Smörlund och spelade Macbeth i Mandelqvists packhus?»

»Mycket väl — svarade Anna — det var då som ni spelade Chorus och såg så ynkelig ut».

»Ack, mamsell Anna», fortsatte Tångström — »jag har genomgått många öden sedan — jag debuterade som Hamlet i Trosa, i Brackköping som Fra Diavolo, ty jag hade litet sångröst — men — ett ohjelpigt öde förde mig tillbaka på hårflätornas och perukernas eriksgata — dock glömmet jag aldrig min ungdoms första flamma — O — Jeanette!» — — Detta uttalade han med en viss värma och öfvertygelse som gjorde ett vemdigt intryck på Anna, som också hade ett litet känsligt hjerta och väl fattade hans qual. — »Stackars herr Tångström», tillade hon rörd — »jag mins väl att herrn hade sångröst, jag tycker mycket om sång — sjung därför en bit medan tängerna bli varma och vi vänta på mamsell».

Tångström kände sig smickrad af uppmaningen och med accompagnement på taggarne af en kolossal slängkam, afsedd för en rik hårfläta, sjöng han följande af honom sjelf författade strofer på melodin: »I tornets djup, fördold för verdens öga»

Ej gammal kärlek nå'nsin brukar rosta,
Och skall det hända mig så väl en gång,
Att ödet ville litet på mig kosta
Så att jag sjelf fick en frisersalong,
Då vill jag trotsa grefvar och baroner,
För hennes fötter då jag faller ned,
Min kärlek tolka uti ömma toner,
Och kanske då hon något ger sig med.

Jag mins den tid då allt i sol sig klädde
Och hjertat klappade så varmt och fort:

Jeanette var då för mig så söt som grädde,
 Mitt kärleksqval var redan då så stort.
 Nu är den tiden redan långt förgången.
 Hon blef mamsell — jag törs ej nosa dit —
 Nu är det endast blott med kam och tången
 Som jag af henne njuta får en bit!

Efter sångens slut utbrast Anna i ett hjertligt skratt som snart afbröts af höga rop i korridoren, att Tångström skulle infinna sig i klädlogen n:o 4 med en varm tång. — Tångström gick i det han patetiskt mumlade; — »mitt hjerta flammar icke mera — men det bräns — som den här tången».

Anna fortfor att skratta. — För sig sjelf sade hon: »han är för lustig med sina kärleksqval». — Nu knackade det ånyo på dörren.

»Hvem der?»

En röst med utländsk brytning, svarade utanför. — Det vara Raoul, grefve de Cozinkys kammarjägare.

Det blixtrade till i Annas djupblå ögon och en häftig rosensky färgade hennes friska kinder

Raoul var en ung, vacker och välväxt karl, hvilka fördelar ännu mera förhöjdes af den åtsittande, ytterst eleganta och pittoreska ungariska lifjägarträkten som han bar. — Det var ej första gången som de träffats, och man kunde väl skönja på hennes lågande kinder, att äfven här en kärleksroman var börjad, dock ej så långt framskriden som grefvens och Jeanettes.

»Här får ingen komma in» — ropade Anna.

»Jag kommer från grefvén med billetdoux och karton till mademoiselle Jeanette» — hördes Raouls röst utanför. — — »Jag skall ta emot det, och riktigt lemna fram det», genmälde Anna i det hon öppnade litet på dörren

så att Raoul fick tillfälle att i öppningen sticka in sin arm med sändningen i handen — hvarvid han tillade på sin brutna rotvälska: »Söta vackrà Anà — låt mig bara titta lite in i paradís».

Frestelsen var för stor för den lilla »Anà» — hon öppnade litet till på dörren, och snart stod midt på golvet den vackre Raoul, häpen skådande omkring sig. — »Här vara amusant — förtjusande» — utropade han öfverlycklig — »men ni Anà — vara mest förtjusande». — Han tar henne om lifvet och begär bara en lilla kyss, under försäkring, att han skall springa mycket strax.

Trots Annas motstånd, som just ej var så motsträfvigt, kysser han henne flera gånger med passion, men ett misstänkt buller i korridoren ger dem båda sans, hvarvid Anna förskräckt utropar: »fort — fort, göm er — jag är olycklig om någon får se er här — der! der!» — hon skjuter honom framför sig bakom den stora trymån. — Den ståtliga Raoul gjorde nu en ganska slät figur i sitt ofrivilliga gömsle. Han mumlade för sig själf: »Jevla spektaklé — om grefve komma hit och mig få se — han mig skjuta i panna som ett hund».

Strålande som ett vinterny och höljd i vid hvit friserkappa, inträdde nu den firade divan, åtföljd af den beskäftige Tångström. — Sedan hon själfsvåldigt kastat sig i fåtöljen framför toaletten ropade hon glädtigt: »raska på nu, Tångström, och hjälp mig med håret — men fubbla inte — kom ihåg att jag skall vara färdig innan tredje aktens slut — det kan äfven hända att grefven kommer hit på visit dessförinnan».

Tångström gjorde stora gesten i det han tillade:

»Ja, mamsell — jag är färdig.»

Anna inföll nu: »här är bref och paket till mamsell som grefvens kammarjägare nyss lemnade.»

Jeanette bryter brefvet och läser. — Tångström går på i sin anletes svett. — Anna är förtviflad öfver Raoul, hvilken bakom trymån tänker för sig sjelf: Grefvé komma hit — då jag vara död! — Grefvens bref var af följande innehåll:

Förtjusande Jeanette!

Jag ville blott underrätta er, att Hans Majestät och hofvet dröjer så länge på galaföreställningen tills ni uppträdt som amazondrottning.

När hofvet lemnar salongen, skyndar jag hem för att kläda om mig. — En vagn väntar nedanför hästtrappan för att hemta er. — Tag gerna er vänninna Celeste med — hon är så glad.

En god soupéer väntar eder och mina vänner på Stallmästargården. — Mottag den medsända kartongen, hvilkens innehåll blott är ett fortfarande bevis på min kärlek, det skall ännu mera förhöja glansen af min och amazonernas drottning. — Om jag hinner, gör jag en kort visite i er klädloge under entreakten.

Er Alfons.

Utvärdshusen kring Stockholm voro i stort flor på den tiden. — Den allra finaste gräddan af hufvudstads-societeten, eller hvad man kallar Crème de la Crème, i förening med Corps Diplomatique hade merändels här sina finaste middagar och små anonyma aftonpicnicker.

Af dessa ställen finnas nu högst få kvar, men om dess snart förmultnade väggar kunde tala, skulle man få höra vida intressantare episoder än ur Tusen och en natt. — På den tiden fans ej Rydberg, Grand Hotell, W6 eller Fenix. — Flinka flickor i stubb af triumfant och bindmössan kokett fäst på hufvudet re-

presenterade då de ganymeder, som numera uppträda å våra restauranter i frack och som »hvithalsade neger-slafvar».

Pietismen och bränvinsskatten med flera andra af sednare tidens moderna påfund i den vägen hade ännu icke hunnit förgifta den fria viljan, det glada samqvämet, som nu måste äta och dricka på förut af myndigheterna uppgifna klockslag.

Lyxen hade ännu icke hunnit sluka trefnaden; gratismusiken döfvade icke då den qvicka repliken, det uppslupna skämtet. — Goodtemplare, Absolutister, Ringar och Frälsningsarmeer, med sina tusende fester och föredrag med sång, deklamation och musik med entré mot valuta af en kopp thé, voro okända storheter likasom utskänkningsbolagen.

Vi bedja läsaren om ursäkt för denna lilla afstickare från ämnet, och återvända nu till Jeanette, som öppnat kartongen och derur framtagit ett dyrbart hårmycke besatt med juveler.

Hon håller på att beundra detsamma medan Anna står färdig att fästa det i hennes hår och Tångström byter om tänger.

Med otålighet kallar hon på Tångström att han skall fullborda sitt arbete, samt tillsäger Anna att gå in i logen hos Benroth eller Celeste för att hemta en näsduk som hon glömt.

Medan Tångström håller på att fullborda sitt hårkonstverk, frågar hon honom hur det gick med hans tragedi, som han skref för teatern i Brackköping.

»Ack, mamsell, den gick sönder», svarade han med en suck.

Jeanette skrattar. — »Men ni tycks ej vilja gå sönder — aj! aj!» — utropade hon — »tången är för varm.» — Tångström svarade: »Jag skall svala af den. — Jo — jag går snart sönder — jag förtäres af den eviga elden, som det står i min pjes».

»Deklamera en bit ur er pjes får jag höra hur det låter», fortsatte Jeanette glädtigt.

Tångström började, under det han fortsatte med hennes lockar.

»Den eld som mig förtär och uti hjertat flammar,
Från skapardagens stund af gudakraft den stammar.
Den brinner natt och dag, den slocknar aldrig ut,
Dess låga näres jemt, den vill ej taga slut.
Ett föremål den har som gör mig så betagen
Så väl den långa natt och likaså om dagen,
Dess bild är ljuf och skön, hon var en gång min ros,
Men från mitt hjertas eld hon nu har flytt sin kos,
Men minnet lefver qvar utaf min huldgudinna,
Om ock hos andra nu hon bättre fröjd tycks finna».

Jeanette afbröt honom med en häftig åtbörd i det hon ropade: — »Drummel! — han bränner mig ju i pannan — hans tång är alldeles för varm, alldeles som er eviga eld».

Tångström, som nu hade fullbordat sitt härmästerverk, återvände missmodig till sitt bord med spritlamporna — han mumlade för sig sjelf:

»O! — drummel hon mig nämt, men det blir hennes fall — o, öde — gif mig luft — du grymt mig hämna skall!»

Han vände sig om; med en sirlig bugning tillade han profetiskt och med en stor teatralisk gest:

»Nu, mamsell, är ni färdig!»

I detsamma kom Anna inspringande med den förlorade näsduken och anmälde att redaktör Stilander stod utanföre i korridoren och begärde ett ögonblicks företräde — i det hon mumlade för sig sjelf; »tänk en sån' snåljäper som bara gaf mig tolf skilling».

Jeanette funderade en stund, om hon skulle släppa in den odrägliga karlen; hennes tankegång var ungefär följande: Men om han inte får företräde, så kan det hända att han sablar ned mig i sin eländiga krönika — jag måste vara diplomat och tjuta med ulfvarne — så -- jag har lärt af Alfons att vara diplomat — »Anna!» — tillade hon högt, »släpp in honom».

Stilander var anställd i en af den tidens mera framstående tidningar i hufvudstaden. I hans krönika, som inflöt regelmässigt hvarje måndagsafton i bladet, redogjorde han för föregående veckans konstföreteelser. — Han förstod att bedömma allt, musik, dramatik, dans, målning, skulptur, litteratur -- med ett ord, all möjlig skön konst.

Det var en riktig baddare att gå på både i beröm och klander. — Ingen annan än han förstod hur det skulle vara eller icke vara.

Den beskedliga publiken, som sällan har något eget omdöme, stod häpen öfver så mycket vetande, men så hade han också ett stort antal lexikon till hands, hvarur han hämtade alla dessa estetiska fraser och slagord hvarmed han bländade den mindre kunniga läsaren.

Hon visste hur farlig han var, hur fruktad han var, genom att endast med några penndrag störta den som råkat att vara honom misshaglig, det var därför han nu med ett sjelfbelåtet och öfverlägset småleende in-

trädde i klädlogen till Jeanette, hvilken fortfarande satt kvar i fåtöljen framför toaletten.

Stilander var en gammal kurtisör och trufdes gerna bland yngre damer, men dessa gjorde gerna narr utaf honom för hans fadda smicker, som blef ännu mera löjligt då de vid närmare påseende lätt kunde genomskåda alla de medel som en förfinad toilettkonst uppvisade för att dölja en redan långt framskriden re-tour.

Han var iklädd en ytterst elegant och modern högtidsdrägt, men när Tångström fick se de få ännu kvarvarande hårtestarne som voro slätborstade och lågo skinande öfver hans för öfrigt kala hjessa, tyckte han sig i sin hårartistkonstnärlighet se en våt hund eller en pomaderad idiot.

Stilander föll på knä framför Jeanette.

I det han räckte henne en präktig blombukett höll han följande svassande tirad:

»Tjusande amazondrottning! Jag ansåg som en publicists pligt att göra er min uppvaktning innan ni blir af publiken förgudad — jag tillhör visserligen sjelf ett stort sällskap af inbördes sjelfförgudning — men, som vi icke ha någon annan drottning än ni — ber jag att få slippa kasta denna bukett från parterren, utan lägger den nu här för era fötter. — Med en sjelfbelåten min fortsatte han; — var god och observera daggdroppen som sitter i törnrosen — den är en stelnad diamant — en stelnad tår ur mitt förtjusta öga, ville jag säga».

Jeanette mottog buketten med ett tjusande leende, i det hon sade: »ah, ni är allt för artig, och jag hoppas fortfarande på er bevågenhet?»

»I lif och död», utropade Stilander.

I samma ögonblick hördes teaterklockan ringa sin första påminnelse om spektaklets början.

Jeanette spratt till och underrättade Stilander om att han nu måste gå.

»Tillåt mig blott att få trycka er hand», utbrast han med den nervösa smula af passion som ännu återstod honom.

Hon stack skrattande fram sin hand, under friserkappan, hvilken han öfverlycklig fattade och kysste. Efter en sirlig afskedsbugning utropade han när han gick — »hon är magnifik!»

Tångström stod under hela detta besök orörlig stödd af dörrposten och såg ut, i sin svarta långa åtsittande rock, som en svart lackstång.

De qual Anna utstått, under de hemliga vinkar hon gifvit Raoul bakom trymån, och de han ännu hade att utstå kan lättare tänkas än beskrivas. — Han öfvade sig under tiden i svenskan, så godt han kunde, dervid hans tankegång var ungefär följande öfver Stilanders besök: — Aha — detta vara svensk tidningsman, spalthuggare som vilja skyffla undan min grefvé — inte lyckas.

Emellertid hade Jeanette stigit upp från toaletten och kastat af sig friserkappan. — Hon gjorde några atituder och pas framför den stora trymån som återgaf hennes bild, strålande af skönhet och behag som ännu mera, om möjligt, förhöjdes af den rika och stilfulla kostymen.

Sedan Anna varit henne behjelpig att rätta några små veck på densamma, och båda hade sett sig mätte på den härliga företeelsen, hvarunder Tångström stått orörlig och bländad som en solblind, hviskade han sagta,

vid den på glänt stående dörren: »Mamsell! — Jag ser hans excellens grefven komma derute i korridoren».

Tångström bugade sig ända ned till golvet i det han öppnade dörren på vid gafvel.

Den stackars Raoul föll nu på knä bakom trymån. Med sammanknäppta händer bad han: »Joseph, Maria, hjälp! — nu Asmodeus mig taga».

Grefven inträdde nu i klädlogen. — Han var iklädd en lysande ungarisk kavalleriuniform.

Det breda manliga bröstet var öfversålladt af ordnar och brillanterade krachaner.

Han stannade midt på golvet, i stum beundran af Jeanette, som med en lätt vink tillkännagaf för Anna och Tångström, att försvinna uti korridoren.

Det var en syn för gudar, att se detta ståtliga par, som naturen hade utrustat med så mycken skönhet.

Grefven fattade Jeanetts hand och lindade den andra om hennes veka lif, samt förde henne sålunda till chaislongen, hvori de satte sig.

Nu utbrast han: — »Ah! — min, amazonernas och feernas drottning — aldrig förr har jag sett er så strålande som i qväll. — Ni är i sanning hänförande. — Den ömhet, hängifvenhet och kärlek som ni hittills visat mig, skall snart en dag bli mitt lifs framtida lycka och äfven er».

Jeanette svarade vemodsfull: — »Ack — Alfons! — Jag har ju fått lof att kalla er så, — lägg handen på mitt hjerta och känn hur fort det slår. — Med dubbla slag det slår — men kanske brister om ett år». — — Grefven kysser henne eldigt i det han utropar: »O, nej! — min heder är i pant» — han hann ej fortsätta meningen; den gälla teaterklockan skramlade ånyo, tête à

tèten afbröts, ty denna ringning gällde Amazondrottningen, som nu måste ned på scenen.

De reste sig hastigt upp — ännu en kyss — och grefven tillade: Ni har fått min biljett — och kommer? — Ja, svarade Jeanette, och tack för smycket — ni ser att det redan pryder mig. — Bagatell, invände han — kom ihog att hyrvagnen står utanför till er disposition, — skulle jag ej hinna tillbaka tills ni bli omklädda, ni och Celeste — så far förut — allt är i ordning och bestäldt i de vanliga rummen, han tryckte dervid hennes hand. — Den ståtliga mannen vände sig ännu en gång i den öppnade dörren, och i det han kastade en slängkyss, utropade han sitt välljudande, »au revoir!»

Nu blef det brådska utaf för Anna och Tångström, hvilkas nigningar och bugningar aldrig ville taga slut, för den vid sina visiter alltid frikostige grefven.

Anna svepte in sin mamsell i en superb zobelkappa, en present från grefven, och följde henne ned på scenen, och Tångström fick order att låta dörren till klädlogen stå öppen, att frisk luft skulle komma in och det otäcka oset från tängerna skulle gå ut.

Den stackars Raoul reste sig nu upp från sin bedjande ställning bakom trymån.

Hvarken Joseph och Maria, ej heller Asmodeus hade syntts till. — Han drog en suck af lättnad.

I väntan på att Tångström äfven skulle aflägsna sig, då terrängen för hans flygt vore fri, reflekterade han sålunda:

»Nu grefvè hafva det på gaffel; han lurat många tös förut — men denna vara grymt vacker — kyssa bra — och jag inte vara död».

Galaföreställningen var lysande och Jeanette firade åter triumfer, blommor och lagerkransar.

Den enkom för henne komponerade baletten, »Amazondrottningen», gjorde »succès pyramidal».

I den öppna klädlogedörren stod Tångström lyssnande och hörde tydligt den hänförda publikens frenetiska bifallsstormar.

Han gjorde ett slag öfver golfvet med sina smala ben, i det han utropade för sig sjelf: »Åh — hvad hon är gudomlig!»

Raoul, som nu, ej underligt, började att bli otålig, sade för sig sjelf: »Förbannade pomadaartist, som inte vilja gå — jag måste på dörr!»

Tångström fortfor: »Men vänta nu — hur står det i min pjes, — jag kom alldeles af mig då hon kallade mig för drummel — jo så här. — Han deklamerade:

På ryktets ljusa stråt triumfer nu hon firar.
 Applåder, blommors mängd och lager nu hon virar
 Omkring sin pannas hvalf, af lockars fågring prydd.
 Der — som en fé, du står, af bifallsstorm ej brydd.
 Och afund, djerf och fal, blir modlös och betagen,
 När utaf din gestalt man skåda får behagen,
 Och tadlets hesa röst förstummas vid en syn
 Af dina vackra ben och sköna ögonbryn . . .

Han springer åter till den öppna dörren och lyssnar ånyo till de aflägsna, men ihållande bifallsropen och handklappningarne.

En förtviflans idé tycktes plötsligt ha uppstått uti hans hjerna — han kände svartsjukans qval; — ställande sig framför trymån, fixerande sin egen skröpliga bild,

trädde han alla fingrarne genom det yfviga håret, som reste sig på ända som en borst — utbrast der-
vid: »O, Tångström, Tångström — hvi gjorde man dig
detta! Jag känner hur svartsjukans furier rasa i mitt bröst
— mod — mod bara — jag ville hämnas på grefven —
jag skall mörda den usla polacken!»

Här afbröts hans monolog, — ty Raoul tittade nu fram bakom trymån, hvarvid Tångström uppgaf ett fa-
sans skri af förskräckelse och öfverraskning. — Raoul
ville rusa på dörren, men Tångström, blifven modig af
skrämseln, ställde sig hotande i dörröppningen, för att
spärta flykten och höll sin största tång i högsta hugg
i det han skrek: »Fördömda lurk — hur har du kom-
mit in i denna helgedom?»

Raoul förklarade, att han »bara ville springa på dörr»
— men denna förklaring kunde Tångström ej gilla, helst
som han nu kände sig helt modig af denna början till
hämd för hans svartsjuka.

»Stanna» — deklamerade han, — »du skall stå till
svars — jag ropar på rigissören — polis — polis —
hjälp! —» skrek han ursinnig.

Raoul, hvars sydländska blod nu började komma
i svallning, förlorade tålamodet.

Med en flink rörelse af venstra armen trädde han
handens fem fingrar genom Tångströms upprättstående
hår. — Med detta fasta tag lade han viget och ledigt
den skranglige »pomadaartisten» baklänges på golvet,
under det han, med den högra, drog ut sin hirschfän-
gare, med hvilken han låtsades flera gånger sticka sitt
offer i magen, allt under utrop af:

»Nu, dö, din jevelfan!»

Tångström låg sprattlande på golvet med sina smala ben, likt en harkrank, som kommit för nära ljustet — och Raoul hade redan försvunnit i korridoren och öfriga teatergångar, som han ganska väl kände till.

Anna hade bakom kulisserna sett en skymt af Raouls flykt och fattade mycket väl situationen.

Men hon hade dessutom varseblifvit nödroppen från klädlogen, hvarför hon skyndade upp för att taga reda på hvad som var å färde.

Tångström låg ännu på rygg och ropade:

»Jag är död — grefvens lakej har mördat mig — oh!»

Sedan Anna hjälpt upp den gänglige perukmakaren och öfvertygat sig om att han ej tagit den minsta skada, utbrast hon i ett hjertligt skratt åt hans utstående hår och för öfrigt ynkliga figur.

Detta glada skratt skulle snart nog öfvergå till allvar och tårar.

Så underbart och hastigt vexlar lyckans hjul — Så hastigt kan den högsta glädje och lycka förbyta sig till sorg och bekymmer.

Ett aflägsset mummel hördes i korridoren; en meniskoskara, delvis i kostymer, närmade sig Jeanettes klädloge.

Främst kom man bärande med Amazondrottningen afsvimmad. På hennes sanslösa ansigte kunde man se blekheten genom sminket. — Derefter följde teaterläkaren, dito hennes vänninna, dansösen Celeste, öfriga kamrater och en stor del af teaterpersonalen, hvilka, tysta och uppskrämda, inträdde i logen och trängdes i och utanför dörren, för att få veta något närmare om den olycka, som hade inträffat och hvarom åskådarne i salongen icke hade någon aning.

Man hade varligt lagt henne på chaislongen.

Tångström stod fastklämd vid dörrposten af de påträngande människorna och var mera lik en mumie än ett lefvande lif.

Anna tjöt och snyftade, vred händerna af förtviflan, alla voro förstämnda, ty alla höllo af den firade artisten.

Läkaren pysslade om henne med alla de medel som för ögonblicket funnos till hands.

Under tiden berättade Celeste för Anna hur olyckan hade tillgått.

Efter flera inropningar och vid den sista, just som hon gjorde sin sortie mot fonden och ridån gått ned, snafvade hon på något föremål, som var tappadt på golvet, föll baklänges och slog hufvudet mot en så kallad mask, föreställande en rosenbuske; i fallet fick hon sitt högra ben vridet under sig och blef ögonblickligen sanslös.

Läkaren förklarade nu för den nyfikna hopen att hon började återfå sansen och att ingen fara var för hennes lif, men att han misstänkte ett svårare benbrott vore för handen. — Han gaf tillsägelse om en vagn, som lyckligtvis redan fanns till hands, som vi veta, men för ett helt annat ändamål.

Jeanette insveptes nu i sin zobelkappa och bars af tjänstvilliga händer, i en stor stol, ned till vagnen, i hvilken läkaren och Anna togo plats; flera medföljde för att hjälpa henne in i sin bostad.

Så slutades Jeanettes korta, men lysande karriär.

Ungdom, helsa, skönhet, framtida lycka och oberoende blefvo genom detta olyckliga fall för framtiden förbytta till sorger, bekymmer och försakelser af alla slag, hvarom vidare framdeles.

Alla hade aflägsnat sig från Jeanettes loge. Celeste stod ensam kvar, djupt skakad af den nyss timade katastrofen.

Celeste var en god flicka men mycket realistisk. — Hon reflekterade ungefär så här:

»Jo, nog är det här trefligt, alltid. — På det här sättet blir det ingen soupe af på Stallgården i qväll — jag får gå hem, — jag stackare — och nöja mig med ölost och pannkaka — förutom mycket annat smått och godt, som jag går miste om.»

Nu inträdde logestäderskan för att släcka ljusen och stänga dörren. — Härmed låta vi täckelset falla öfver den andra afdelningen af denna berättelse.

TREDJE AFDELNINGEN.

Läsaren torde nu vara god och flytta sig så der cirka tjugufem à trettio år fram i tiden sedan föregående kapitel.

Det är dagen före julafton, och vi befinna oss nu på morgonqvisten vid Kornhamnstorg i Stockholm. Ännu hade man ej sett till någon tillstymelse till vinter. — Dagen var solklar och tämmeligen mild. — De uppradade julgranarne, de utkrusade julljusstakarne med flera rariteter gäfvo en viss malerisk anstrykning åt taflan i den mon trafiken på denna saluplats blef lifligare, ju längre det led fram på förmiddagen.

Lutfisken, denna egendomliga och i det närmaste för den öfriga världen okända anrättning, spelar hos oss, som hvar man vet, en stor rôl, isynnerhet vid julen, men ätes deremellan rätt ofta och påstås dessutom vara en särdeles helsosam och lättsmält mat.

Trafiken på torget tilltog både med köpare och säljare ju längre det led.

De, som tycktes ha den mästa frekvensen, voro lutfiskfruarne, hvilka hade sin plats i en lång rad hitom kajen. — Bland dessa var det en, som särskildt ådrog sig uppmärksamheten af en noga betraktare. — Något nobelt låg i hennes för öfrigt enkla dräkt, som bjert afstack mot de andra fruarnas mera klumpiga och tillpyllsade torgkostymer, med breda förkläden och hotande väderhufvor.

Mor Jeana, som vi vilja kalla henne, hade äfven större kommers än någon af de andra konkurrenterna, dels deraf att hon i lutningen förstod att bereda sin fisk bättre än de andra och därför att hon af de talrika kunderna var afhållen för sin redbarhet och det ovanligt artiga sätt, hvarmed hon bemötte dem.

Afundsjukan hos hennes grannar var ej liten, och underliga historier cirkulerade dem emellan om hvad hon förut varit, men man kunde aldrig komma på rätta härstrån dermed, ej heller kunde de komma i gräl med henne, ty hennes saktmod och många gånger visade hjälpsamhet mot yrkessystrarna, hade satt henne i en viss aktning hos dessa, och i sjelfva verket visste de ej någonting annat om henne än att hon långt före dem haft sin plats på torget och var allmänt bekant under namnet mor Jeana eller Lutfisk-Jeana. — Om man nogare betraktade hennes ansigte, såg man, att hon sett

sina femtio år. — De något bleka, men regelbundna dragen, nu färadade af genomgångna sorger och präfningar, det ännu eldiga ögat, det ännu rika fast gråsprängda håret vittnade om en förgången skönhet, som nu aftvang den närgångne betraktaren en viss vördnad, framkallad af den lungna och ödmjuka resignation som låg öfver hela hennes företeelse, och ingen kunde ana, att man i denna lutfiskgumma skulle återfinna den förr så mycket firade Jeanette Bergholm, den afgudade amazondrottningen.

Vi skola längre fram för läsaren redogöra för hennes sednare öden, sedan det olycksaliga galaspektaklet, och återvända nu för en stund till scenerna på Kornhamnstorg.

Vi vilja nu först beskrifva en egendomlig figur, som dagligen var till hands på torget och gerna sedd och välkommen af de försäljande.

Det var nämligen madam Knorr.

Hon var ett af dessa nu snart utdöda exemplaren af ett vandrande kaffehus, med kaffe i ett stort krus, väl inlindadt i gamla ylleklutor för värmens bibehållande, gräddan i en butelj, servisen jemte dopp i en korg och lilla pluntan, noga gömd för konstaplarnes argusögon, i den väldiga kjortelsäcken. — Att gifva en närmare beskrifning på detta original, erfordrades en penna och en talang sådana som Dickens.

Gumman, som hade en särdeles förkärlek till mor Jeana, kom nu pustande med sina remedier och slog sig först ned hos henne. Hälsande vänligt, slog hon sålunda upp sin språklåda: »God morgon, god morgon, mor Jeana. — Vackert väder i dag — fast det ser klent ut med föret till julen. — Men så är det — Anders bra-

skar och jul slaskar — min Anders — salig man min, i lifstiden — braskade också. — Han var lamptändare på entreprenad vid stora spektaklet, och vi hade det rätt bra, ty det tanns ej gas på den tiden och oljan i lamporna ville aldrig förslå — och man kunde förtjena en smula; — men en vacker dag, då han skulle gå upp i taket och göra åska och oväder — så damp han ner i golvet — men kom aldrig mera upp igen. — Men det är nu så längesedan att det ej är värdt att tala om den snö som föll i fjol». — Gumman Knorr, som var alldeles förskräckligt talför, berättade gerna om sina tidigare öden, när hon som flicka dansade hos Selinder på Oxtorgsgatan, men tordes ej röra på den strängen för mor Jeana, som då alltid blef så surmulen, utan frågade nu i stället om hon fick den äran att bjuda på kaffe under försäkran att man borde vara glad, när det är dan' för dan' — isynnerhet som sjelfva dagen inträffar på en söndag, hvilket skulle, enligt gumman Knorrs förmenande, vara en lyckodag.

Madam Knorr hade redan dukat upp för sig och mor Jeana och ihällt det doftande narkotiska giftet, i det hon fortsatte ur sin språklåda.

»Ja, kära mor Jeana, — det må jag säga — nu har jag gått här i så många år, men aldrig har jag sett en så ordentlig och rar lutfiskmadam som frun. — Men så känna alla fina herrskaper till henne, och i dag skall det väl bli ovanlig kommers.

»Men smaka nu på kaffet — det är äkta mocca, utan cikoria, från Bönholms kaffemaleri på Drottninggatan. — Det kostar en krona skålpundet, brändt och malet, förutom pläging; det här är annat det, än Mandelqvists Java förr i verlden, som hvarannan böna var gjord af

lera», tillade hon — i det hon helt försiktigt spejande omkring sig, drog fram den lilla pluntan ur kjortelsäcken; frågande mor Jeana om hon ej behagade en »Uddevalla».

Som härpå följde ett nekande svar, slog hon endast i sin kopp af Uddevallan, för att få den klena bönvällingen mera stimulerande.

De båda fruarna läto emellertid sig väl smaka af den varma drycken, i det mor Jeana sporde: — »Madam nämde nyss om kryddkrämar Mandelqvist. — Jag hörde talas om honom i min barndom, — kände madam honom?» »Det tror jag det» — inföll gumman Knorr. — »Salig man min köpte all olja hos honom. — Det är nu snart öfver fyrtio år sedan. Han hade en god rullians, men var sällan i butiken, ty han vurmade jemt på teatern. — Hökar Smörlund, hans granne, en rik gnidare, var afundsjuk på honom och hade fordran — satte honom på gäldstugan — och så måste han cidera bonis och kom helt och hållet på falli. Se'n blef han komediant, men di lär ha hvisslat ut honom, och det grämde han sig så mycket öfver, att han gick och dränkte sig».

Mor Jeana kände sig berörd af de ungdomsminnen, som gumman Knorr väckte genom sitt prat, men blef ännu mera uppmärksam, då hon visade på en lång smal figur, iklädd en luggsliten ätsittande långrock, hopknäppt ända upp till hakan, hvilken sednare var till en del dold i en utnött svart sidenhalsduk; en hög felbhatt, eller så kallad storm, något bucklig och af ålder skiftande i rödt, samt en käpp i handen, hvarmed han stödde sin skrangliga corpus, fulländade figuren, hvars anletsdrag voro tårda och bleka, men höjdes något af det nästan hvita håret, som låg, likt mahnen på ett föl, långt ned på halsen.

»Den der» — fortsatte madam Knorr, pekande på ofvanbeskrifna figur — »är också en af dem, som dansade för Selinder förr i verlden. Sedan blef han fruntimmersperukmakare vid baletten på storan och blef bindgalen i en balettmamsell, som hölls af en fin grefve — men så bröt hon benen af sig och dog sedan ihjäl sig, sedan grefven öfvergifvit henne; och så blef perukmakaren tokig och kom på Danviken. Om några år klokna' han till igen — och nu är han läsare, för si, det lär ska löna sig nu för tiden. — Han går nu omkring och säljer Zions sånger». Mor Jeana, eller rättare sagdt Jeanette, som vi fortfarande vilja kalla henne för, hade visserligen på sednare tiden flerfaldiga gånger sett ofvanstående figur stryka omkring på torget, men hade af hans förändrade utseende icke någon aning om hvem han var, förrän nu, då gumman Knorr med sitt pladder upplyste om, att hans rätta namn var Tångström, fast han nu kallade sig för något annat. — Vid denna upplysning kan man lätt tänka sig hvilka minnen nu trängde sig på Jeanette, som i den gänglige figuren nu såg fragmenten af sin forne platoniske älskare.

Ett visst vemod och allvar hade lägrat sig öfver Jeanettes panna, som gumman Knorr antog vara en följd af att hon pratat om teaterfolk, hvilket hon visste alltid var obehagligt för mor Jeana. — Hon såg den dystra blicken, utan att känna orsaken dertill, och af tillbörlig aktning för en så fin kaffekund, tordes hon ej bjuda på tredje påtårn, ännu mindre röra vid pluntan, utan tog nu afsked för en stund att äfven, öfver lag, bjuda de andra fruarna som voro hennes dagliga kunder.

Der ser, man att äfven en simpel kaffeförsäljerska kan i sin välvilja ingripa i den heliga försoningsfest, som

julens glädje och frid har till mål, och i sin ringa mon bidraga till den trefnad, som alla längta efter under denna högtid. — Medan gumman Knorr höll på att hålla opp, både ur sin språklåda och sitt krus, åt de andra fruarna, närmade sig en af dessa så kallade tidningskallar. Denne var ett särdeles oförskämdt exemplar af kolportör, en slyngel med flytande svada.

På långt håll hördes hans gälla och monotona stämma: — »Ska det vara Figaro, Söndagsnisse, Kasper eller Fäderneslandet. — Fru ska köpa en Nisse eller en Kasper, det är så många roliga gubbar i dem, så frun får skratta hela julen. Kasper är bäst; han slår ihjäl den lille svarte för hvarje vecka och tror i sitt högfärdiga öfvermod, att han är den allenastyrande; köp, goa frun, »Den fria räntan», svenska konungalängden uppklistrad och allt, för 25 öre — eller kanske det skall vara den rätta Julgrisen — utgifvaren af den, likasom många andra tidningsredaktörer, känner ansvaret af en publicists makt — så står det i anmälan. — Dessutom är den gamle rike patron Smörlund afritad, han dog ihjäl sig för en tid sedan. — Det var han som hade smörleverans till flottan, men smöret var grönt, och så låg det smästen i botten på hvar bytta, tjohej! — jag tycker hvad matroserna skulle ha spottat och svurit, — men ändå fick Smörlund vasen och fourageringsmastaren, eller hvad han heter, fick svärdstecknet för visadt nit vid provianteringen, och på det viset fick hvar och en, en klick med — af smöret».

Ungefär i den stilen utljöt sig den oblyge lymmeln, tills han kom midt för Jeanette, som nu hade full kommers; hon gjorde en afvärjande åtbörd åt honom, som

besvarades med att han räckte ut tungan åt henne och spottade i lutfisksån.

Jeanette hade under detta intermezzo observerat en fin herre, som hon sett flera dagar förut promenera omkring på torget och stundom stanna, stödd mot en lyktstolpe, då han framtog en skizzbok, hvori han ritade.

Den fine herrn var elegant klädd. — Det mörka håret och skägget klädde väl hans regelbundna drag, som vittnade om en ålder så der omkring trettio år. — Han hade nyss stoppat ned sin ritbok i fickan, i det han ställde sina steg rätt emot Jeanette, på samma gång som han med en allvarlig åtbörd sköt den efterhängsne kolportören åt sidan.

Han lyfte artigt på hatten, i det han frågade, hvad lutfisken kostade. — Ett ironiskt löje spelade i Jeanettes mungipor. — Med en lätt nigning svarade hon glädtigt, att hon ej trodde det vara hans allvar att köpa fisk.

Han erkände detta och tillade, att hans ärende egentligen var ett helt annat. Jag är porträttmålare, fortsatte han, och har flera gånger på mina promenader härförbi särdeles fäst mig vid ert ansigte och för öfrigt karakteristiska yttre. — Jeanette beskref nu, att hon noga observerat honom vid detta och föregående tillfällen och på hans nu framställda fråga, om hon vore ond på honom, tillade hon vemodigt — »hvad skulle det tjena mig att vara ond på en så fin herre som ni — men säg nu uppriktigt, hvad ni önskar!»

Den fine herrn svarade: »Att ni ville komma hem till mig i min atelier och sitta för mig, så att jag kunde fullborda ett porträtt af er, — hvartill jag ännu endast utkastat en skizz — det vill säga en början — förstår ni?»

»Mycket väl», svarade Jeanette.

»Jag vill gerna rikligen ersätta er för besväret», fortsatte han, »och som det är julafton i morgon och till på köpet Söndag, då ingen handel förekommer på torget, vore det kanske lämpligt för er att komma till mig på förmiddagen emellan 11 och 12. — Men med det förbehåll, att ni måste vara klädd alldeles som nu» — tillade han.

»Jag tackar er», sade Jeanette nigande, »och skall punktligt infinna mig som ni önskar».

Härvid lemnade han sitt adresskort, — men bad på samma gång att få veta hennes namn.

Mitt namn är Jeanette Bergholm, svarade hon. — Den unge mannen stod en stund begrundande, likasom letande i minnet, alldeles som han förr hade hört detta namn, men utan att vidare fästa sig vid dervid, lyfte han på hatten, i det han önskade Jeanette farväl och välkommen till i morgon, hvarefter han aflägsnade sig.

Jeanette intogs af en besynnerlig känsla under det hon studerade kortet. hvarå stod tryckt: Jean von Schweden. Professor vid Fria konsternas akademi. Villastaden N:o 15.

Mamma Knorr, som under tiden tömt sitt krus på bjudning, med thy åtföljande påtårarne, äfven ur den hemlighetsfulla pluntan, hade nu varit hemma för att hemta nyvarm påfyllning, denna gång till afsalu.

Blossande röd om kinderna af ansträngning, prat och alla de förrädiska påtårarne, rullade hon direkte fram mot Jeanette, ty hon kunde omöjligt stilla sin förbålt stora nyfikenhet, innan hon fick reda på hvem den fasligt fina herrn var för en — om det var någon af prinsarne, eller annan förnäm man, som hon på

afstånd hade sett stå så länge och tala vid den rara Mor Jeana.

Jeanette funderade en stund och uppgaf, med hemlighetsfull min, att det var grosshandlaren, af hvilken hon köpte sin fisk till lutning.

Jag må säga, utropade gumman Knorr med förvåning, i det hon gjorde en stor geste med högra armen och handen, hvilken höll på att träffa Tångström, som nu kom långsamt framskridande, på mun.

Tångström, som alls icke kände igen Jeanette, bjöd ut åt henne af sina skrifter.

Lika ynkelig och släpig som när han spelade Chorus i parodien Macbeth, utropade han nu: »Köp vägen till saligheten, vak upp ur syndasömn — svafvelpölen väntar dig, om du dig ej omvänder — kom till den lilla söte Jesus, som man lockar så lätt med sockerbitar. »Jag har många flere — kostar bara 10 öre stycket, gnällde han».

Jeanette tackade så mycket och påstod sig ha nog i den vägen genom sin bibel och sin psalmbok — men i synnerhet af sitt goda hjerta, samvete och redliga förstånd, som ännu icke hade blifvit förvilla af det moderna, politiskt religiösa skojet och högmodet, som nu florerar i all sin ynkliga och vedervärdiga glans öfver hela landet och trampar fräckt under fötterna allt hvad skönt och heligt är och genom hundratals sekterister sprider vantro och tvifvel bland de rena sanningar, som försynen så enkelt och säkert nedlagt i hvarje människas själ.

»Men ni kan inte tolka religionen rätt» — predikade Tångström salvelsefullt — »derför är ni höljd i synd

— men läs detta, så skall ni omvänd varda — för den söte Jesus» ... Han hann ej fullborda meningen, ty Jeanette gjorde med samma en hotande åtbörd med sin stora fiskslef, hvarvid Tångström förskräckt drog sig tillbaka, fortsättande sin vandring utmed trottoaren.

Torghandeln och trafiken stodo nu i sitt fullaste flor. Vi lemna för en stund lutfiskfruarna, för att följa vår vän Tångström på hans framåtskridande, hvilket ej upp- tog många steg, förrän han hejdades af en gammal be- kant, hvilken kom honom till mötes.

Denne var den alltid gemüthlige Julle Hollsten, som läsaren ej har hört omtalas sedan han uppträdde som Macbeth.

Hans trinda skägglösa ansigte, det något gråspräng- da håret, ljust och snaggigt, vittnade om en ålder af omkring femtio år; hans lilla runda och rörliga korpus, som ännu utvecklade full vigeur i förening med de små, dunkelblå lifliga ögonen, grisaktigt kantade af hvita strån, gaf något visst jovialiskt åt hans figur.

Han var iklädd en tämmeligen snygg kavaj, moll- skinsbyxor, en hög »storm» på hufvudet, som tycktes ha undergått åtskilliga stukningar, samt på fötterna ett par guttaperkagaloscher af temmeligen tvetydig natur. — På ryggen bar han ett positiv fäst med en rem öfver bröstet, i venstra handen, positivbocken, i den högra en stor knölpåk och i rocköppningen en bundt tryckta positivvisor.

Hans bild framstälde i det närmaste den traditio- nella Lundströmsfiguren — det fattades endast brän- vinsbuteljen, och det är möjligt, att äfven den fanns i kavajfickan, men antagligen utsupen, ty vår gamle be- kante syntes vara vid en glad sinnesstämning och han

hade redan flera gånger motat Tångström, som ej tycktes vilja kännas vid bekantskapen.

Nu ställde han sig midt i hans väg med utbredda armar, som till ett hjertligt famntag, i det han glad utropade: — »Nej se på fan! Å de' inte min gamle vän och bror Tångström — lifs lefvande, och jag som trodde, att du förlängesedan gått med Davids höns under isen, — men det var tusan hvad du blifvit gammal och grå — fast jag är äldre än du, bär jag mina år med heder, men jag har också underhållit glädjen på ett lämpligt sätt».

Tångström stirrade på honom själlöst, och sade: »Hvad vill han — jag känner honom icke».

Den godmodige Julle brast nu ut i ett gapskratt, i det han gjorde honnör med sin knölpåk — »nej, hör du Tångström, du ska inte stå och sjåpa dig för en gammal kamrat och vän — känner du inte igen — Julle Hollsten, mins du inte när vi spelade opera hos Selinder och du gick och slog för den vackra Jeanette, som sedan bröt benen af sig och dog?

Vid denna replik vaknade ungdomsminnena hos Tångström, i det att en svag stråle upplyste hans matta ögon, hvarvid han suckade: »ack ja, Jeanette!» — »Rätt så», tillade Julle, slående honom i handen, »och tack för längesedan».

»Nu ska du sitta ner här, så få vi språka om förflutna tider, och jag skall bjuda på kaffe»

Härunder satte han ned positivet vid trottoirkan- ten, bjöd Tångström sitta derpå och satte sig sjelf på bocken.

Tångström, som troligen ännu icke på förmiddagen fått någon annan spis än den såkallade själaspis, hvilken

han hade till afsalu, antog begärligt anbudet, i det han rörd sade. »Herre Gud — bjuder du på kaffe! Ack ja — nu känner jag igen dig, Julle!»

Nu blef madam Knorr anlitaad att servera kaffe med dopp, och efter mycket parlamentärerande, fick Julle i smyg låna kjolsäckspluntan med försäkran, att den innehöll äkta droppar från människovännen L. O. Smiths fabrik och direkt importerade från Fjäderholmarne, allt under försäkran från Julles sida, att utom liqviden (han hade redan visat gumman, att han var stadd vid kassa) skulle han sedan för henne sjunga en rolig visa. Sedan kaffet var inmundigadt, tog Julle sig i smyg en klunk ur flaskan, och, räddande den åt Tångström, hviskade han sakta: »Skål på dig, gamle perukstock! Tag du fjäderholmaren i botten, dess förr kommer du in i himmelriket. Men hvad är det för visor du går och säljer?» Den gudsmannen Tångström, som lät sig förplägningen väl smaka, svarade, att det var »Herrans ord, sanninnens förlåt till det eviga lifvet, som dig omvända kan och föra dig till saligheten».

»Ja så», inföll Julle, »du har blifvit en så'n der lä-sarkolportör. Det lär ska löna sig det nu för tiden och lär vara ett godt sätt att komma sig upp! Men nu ska' du få höra på mina öden. Jag har traskat vida omkring på de sista 20 à 30 åren. Först, som du vet, for jag omkring och spelte opera både i Sverige, Norge, Danmark och Finland. Så blef jag pin kär i en krögar-enka i Falköping — vi gifte oss, men det kom snart fnurra på trån — gurgel och skiljsmessa. — Sedan försökte jag litet af hvarje; jag har bland annat gifvit ut en tidning som hette: Ur boktryckeriets natt — men den slog indragningsmakten ned på, alldeles som höken

på en dufva just som hon flyger ur flustret. Så blef jag goodtemplare, men det räckte icke mera än i tre dagar», tillade han skrattande. »Och så blef jag kapten vid Frälsningsarmén, utan pension vid afskedstagandet, och der gjorde jag åtskilliga sånger, hvartill jag sjelf komponerat både musik och text. Och sedan skaffade jag mig ett positiv, med hvilket jag nu länge traskat omkring och spelat och sjungit mina visor, samt tagit dagen som den kom, alltid glad till sinnes i alla öden. Jag har ej på länge varit i det kära Stockholm, men nu kommit hit för att fira julen».

Tångström, angenämt berörd af välfägnaden, hade glömt sina gudeliga uppdrag under Julles beskrifning af sina öden. — Han undertryckte en tår i sitt öga och lät ännu en gång den forna glädjen flamma deri, då han såg den alltid lefnadslustige kamraten och vännen hastigt resa sig upp, ställa sitt positiv i ordning, med en hel bundt visor ofvanpå, hvarvid han utropade: — »Kom hit, gossar och flickor, gubbar och madamer och hela den öfriga menskligheten, så skall ni få höra på gamle Julles lefnadsöden, diktade af honom sjelf!». Snart bildade sig kring konstnären en tacksam och lyssnande publik, som hastigt växte till en oöfverskådlig massa, hvars midt den glade Julle intog, på ena sidan beundrad af den gamle vännen Tångström och å den andra af madam Knorr, som med särdeles förtjusning lyssnade till positivets gnäll, men ännu mera till texten af den visa, som Julle nu sjöng för sina åhörare, dessa äfven inspirerade, icke allenast af hans sång, utan fast mera af visan, som mot kontant erkänsla af fem öre per tryckt exemplar lifligt utminuterades.

För kuriositeten meddelas härmed innehållet af visan, som sjöngs på den gamla melodien om »Sandahls kanon» och lydde som följer:

En ynkelig visa jag här nu vill sjunga
För eder i alla, båd' gamla och unga,
Den visan, den går på en utnötter ton
Och handlar alltjemt om den inre mission.

Som liten jag hade ej mamma, ej pappa,
Vid födelsen redan de från mig sågs schappa;
På Barnhuset göddes jag som en kalkon
Och smorde mig jemt från den inre mission.

Men åren förgingo, och jag som de andra
Blef uthyst från huset, i världen att vandra,
Då fick jag mig plats hos en hökarpatron,
Som alls inte hörde till inre mission.

Som hastigast blef jag gentil och på sprätten,
En dag ifrån hökarn jag gjorde reträtten
Och kom som dansör i Selinders pension,
Nu tycktes jag känna min inre mission.

Teatern, den blef nu mitt lifsuppehälle,
Ej blott som dansör — jag kom ock i tillfälle
Att visa min hog för dramatisk aktion,
Som Macbeth jag löste min inre mission.

Till lustspelen kunde jag skrifva kupletter,
Som komediant på mig värde man sätter,
Jag skref för teatern och jemt min person
Blef hyllad och sedd som en inre mission.

Men snart blef jag led på teaterintriger;
I Falköping jag med en enka mig viger,
Hon hade en krog, som åt staden gaf ton,
På den fann jag nog för min inre mission.

Men hastigt i lifsboken vända sig bladen,
 En ungdomlig konjaks-agent kom till staden
 Han tjusade gumman min, med sina don:
 Han gjorde i konjak — det var hans mission.

Men då blef jag arger — gick ut för att zvycka,
 På annat håll ville jag söka min lycka,
 Och se'n blef det skiljsmessa utan pardon,
 Och så blef jag qvitt denna inre mission.

På litet af hvarje jag nu mig försökte,
 Jag litteraturen med småplock förökte;
 En tidning jag skref med båd rim och reson,
 Men den blef fördömd af den inre mission.

Goodtemplare äfven i tre dar jag varit,
 Och då drack jag vatten — men det har nu farit;
 Hos utskänkingsbolaget jag väckt motion
 Att anställning få vid dess inre mission.

Vid Frälsningsarméen mitt namn blef inskrifvet,
 Som dess officer jag ock hyllad har blifvit,
 Men rättvisan kom som en stor skorpion
 Och gjorde tvärt slut på dess inre mission.

Allt detta är sorgligt och så kan det tyckas,
 Och sådant lätt händer, att man kan misslyckas;
 Med mitt positiv jag nu gått i den tron,
 Att sist jag skall finna min inre mission.

Och därför till Stockholm jag kommit tillbaka
 Att julgröten här uti morgon få smaka,
 Nog blir det väl öfver åt mig en portion,
 Och då är jag nöjd med min inre mission.

Bifallsstormen blef tystad, likasom positivets vef
 hängde slapp och den alltid glade Julle kände sig hes,
 men på samma gång obehagligt berörd, då den om-

gifvande folkhopen genomträngdes af en poliskonstapel, som banade sig väg fram till föremålet för folksamlingen.

»Skingra er, godt folk», sade konstapeln. »Ni vet, att folksamlingar på torg och gator äro förbjudna och polisen måste alltid passa på ordningen».

Julle, som redan tagit sitt positiv på ryggen, mumlade temligen högt: »Polisen finns alltid då den inte behöfs». — »Hvad säger han», — inföll konstapeln — »känner han icke till den nya förordningen, att det ej är tillåtet att gå omkring på torg och gator med så'n der olåt».

Julle inföll nu på sitt godmodiga sätt, i det han gjorde honneur för konstapeln med sin knölpåk: — »ich habe so lange nach Schweden gewesen» — — men han fick ej gå längre i sin märkvärdiga tyska språkkunskap.

Konstapeln fixerade honom noga med sina argusögon i det han tillade: »Ni är ju Julle Hollsten?» — Denne lyfte artigt på sin stukade hatt — »jo det slår in det — alltid lika glad!»

»Då är ni skyldig till poliskammaren för oljud, fylleri och slagsmål — har ni några pengar att betala böterna med?» fortsatte konstapeln.

»Aldrig ett dugg» — svarade Julle lika glad som vanligt. — »Mina pengar ha' valsat -- alldeles som för många andra stora herrar; förrästen ska' konstapeln inte tro, att en teaterartist nånsin brukar betala sina skulder».

»Följ då med till vaktkontoret», ljöd konstapelns barska stämma, — »och kan ni ej betala, så blir ni insatt i finkan».

Julle plirade skälmskt på sin antagonist, i det han helt lugnt sade: — »Hvad ska det tjena till — det är ju julafton i morgon — och inte kan man ha något treffligt i finkan» — Med ett lätt slag på konstapelns lilla trinda mage, fortsatte han, »konstapeln ska inte vara kitslig nu!»

Konstapeln, mera hemmastadd i finkans än julens fröjder, förblef obeveklig, och som en pligtrogen ättling af den beryktade Spürling, tänkte han; arrestera — bara arrestera, hvarvid han grep Julle i rockkragen och marscherade framåt till vaktkontoret åtföljd af en stor folkhop, som under skrål och knot gaf sitt missnöje tillkänna.

Här förlora vi för alltid ur sigte den glade Julle och äfven den ynklige Tångström, som hade försvunnit i folkträngseln.

Madam Knorr hade återvändt till sina kaffekrus, men påminde sig, med förtviflan, att hon ej hade fått betalt för det af Julle reqvirerade kaffet. — Hon skjörtade upp sina kjortlar; härvid framskymtade tvänne kolonner öfverdragna af grofva yllestrumpor. — Den gamla kollonaden satte sig i rörelse så fort som den tunga öfverbyggnaden tillät, allt i riktning efter den försvinnande folkhoppen, härunder utropade hon i vredesmod: »Kors en så'n fähund, — han betalte ej kaffet och tog till på köpet med sig min allra bästa bränvinsplunta».

Solen hade längesedan gått ned. — Qvällens mörker hade lagt sig öfver stad och vatten. — Gaslyktorna kastade sitt gulbleka skimmer öfver de torra gatstenarne. — Åtskilliga ljus från de södra höjderna jemte de från den klara qvällshimlen gnistrande stjernorna återspeg-

lade sig i de af en lätt bris krusade böljorna på Riddarholmsfjärden. — Kornhamstorg var nu öde och tomt och städadt för helgen. — Ödsligt framstod det nu och folktomt, som en kontrast mot den gångna dagens lif och rörelse.

De människobarn, som då hade der, likt en myrstack, krälat, hade nu krupit in, hvar och en i sina iden, somliga till bekymmer, nöd och elände — andra, lyckligare lottade, för att i glada förhoppningar om trefnad under julen, som nu stundade, somna in i drömmar om lycka och allehanda fröjder.

Läsaren må nu äfven somna från den tredje afdelningen — som härmed slutas.

FJERDE AFDELNINGEN.

Julaftonen var inne, fast utan is och slädföre. — Den sena midvintersolen hade nyss purprat kyrktornen och de högre liggande husen, å hvars tak en lätt rimfrost gnistrade mot dess vänliga strålar.

Morgonen var lugn; röken ur skorstenarne steg rätt upp och ljudet från kyrkklockorna tillkännagaf i rymden, med sina till andakt manande toner, sabbatens och den stora julhögtidens början.

Vi bedja nu läsaren stiga upp för en präktig trappa till en ännu präktigare byggnad i den nya Villastaden bakom Humlegården.

Denna villa egdes af Professorn Jean von Schweden, egentligen porträttmålare och, som för läsaren helt hastigt blef presenterad i föregående afdelning.

Vi befinna oss nu uti hans atelier. Den var som alla bättre konstnärers inom målarfacket, inrättad med ett visst elegant virrvarr, taflor, skizzer och statuetter af alla slag uppradade från golf till tak, moderna möbler blandade med antika, kostymer, manekiner, kaskar, sköldar och vapen och Gud vet allt; dessa tillbehör som äro nödvändiga för artisten, men på samma gång på den besökande göra ett angenämt intryck vid första ögonkastet till interieuren.

Von Schweden hade nyss slutat en lätt kaffefrukost som hans hushållerska hade serverat honom.

Han var nemligen ungtkarl; konstens ideal var ännu hans trolofvade.

Klädd i en enkel men vacker atelierdräkt och njutande af den narkotiska ångan från en finfin cigarr, satt han tillbakalutad i en bekväm stol framför sitt staffli.

På detsamma stod uppställd en större spänram, på hvars duk ännu endast med kolstiftet var ritadt in lebensgrösse en äldre qvinnofigur, som vid närmare påseende var vår vän Lutfiskjeana.

Han hade fått en fix ide att måla hennes porträtt. Efter en stunds mediterande skrek han med stenthorsstämma: »Malin! Malin! kom hit». — Detta ropande förstärktes ännu mera med signalen af ett litet bockhorn, som låg bredvid honom på ett bord; den gälla hvisslingen tillkännagaf för Malin, hans hushållerska, som vistades i det aflägsnare köksdepartementet, att det var något särdeles som professorn önskade.

Vi gå nu att i korthet presentera Malin för läsaren. — Hon var en lång räkel, mätande minst i höjd tre alnar och en tvärhand, efter gamla måttet — Åt sidorna slättkammadt ljust hår, stora näfvar, ett par grådaskiga glada ögon, en bred mun, som vid löje visade granna tandrader och ett friskt tandkött. — Hennes enkla drägt vittnade om renlighet och enkelhet. — Chingnon, lugg i pannan bränd med varma grifflar, hatt med blommor eller annat bjeffs, som nu för tiden göra våra pigor galna, var för henne främmande. — I dess ställe låg öfver hela hennes gestalt en viss värdighet och huslighet, som gjorde ett godt intryck.

Hon var också professors allt i allo, på så sätt att hon förstod att tillfredsställa hans kulinariska behof, kände hans vanor och med utmärkt ordningssinne höll hans vackra våning i städadt skick; till och med i sjelfva helgedomen, ateliern, hade hon ett spanande öga, ifall det skulle hända att professorn vid något gladare tillfälle, eller under inflytande af konstens inspiration, skulle råka till att slänga penslar till höger och venster eller vända upp och ned på åtskilliga föremål och attributer.

Det var dessutom icke alldeles så säkert, att icke Malin utöfvade ett litet toffelsystem, fast deri icke en dyft af äktenskaplighet ingick, och professors allra närmaste vänner och bekanta skulle stå väl i gunst hos Malin, när de kommo på besök till honom under hans arbetstimmar, om hon ej skulle fräsa att — »professorn tar ej emot, för han har modell».

Det är alltid så bra att skylla på modellen.

Emellertid hade Malin lystrat till de höga ropen jemte den gälla hvisslingen ur bockhornet.

Den dugtiga tredäckaren kom inkilandes i ateliern med vidt uppspärrad mun; med ett gladt leende frågade hon, hvad som stod på och hvarföre han skrek och trumpetade så förskräckligt.

»Det är så helsosamt att gymnastisera lungorna», blef hans svar. — »Men hör nu noga på.

»Malin såg ju de unga herrarne som voro här tidigt på morgonen för att helsa mig efter deras återkomst till Sverige och lyckönska mig på min födelsedag som är i dag, på sjelfva julafton». — Här afbröts han af Malin som i förvåning slog ihop sina stora näfvar och utbrast under ideligt nigande: »herre du min skapare, inte visste jag att det är professors födelsedag i dag, — jag gratulerar så mycket!»

Von Schweden fortsatte: »Tack kära Malin. — Dessa mina vänner äro glada Düsseldorfsgossar som nu kommit hem för att fira julen hos föräldrar och släkt i landsorten, men som bantåget blef försenadt i Skåne genom snöhinder kunde de ej komma hit förrän i dag på morgonen och hinna nu ej till sina hem till qvällen, utan dröja här i dag. — Jag har bjudit dem till middagen. Malin förstår, att de naturligtvis bli kvar till qvällen.

Rangera nu om maten på bästa sätt, skaffa lutfisk och sötgröt, glöm ej heller julgranen, julklapparne ska jag dra bestyr om».

Malin försäkrade, att alltsamman skulle bli utträttadt till nöjes, men påminde om att professorn var bortbjuden till qvällen.

Härtill svarade han, att han skulle skicka återbud, och fann sig mera belåten af att få vara hemma och lefva artistlif, i stället för att gå bort, uppsträckt i frack och hvit halsduk, och ha tråkigt.

Malin anförtrodde honom nu, helt inställsamt, att hon hade något att omtala — fast hon ej skulle få tala om det.

»Hvad kan det vara, sporde han?»

»Jo», fortsatte hon — »de unga herrarne voro här nyss igen och lemnade mig kostymer.

»De tänka visst klä' ut sig i middag och göra något skoj för professorn».

»Det är allt troligt», svarade han. — »De äro lefnadsglada själar. — Ombesörj nu allt, och om det ringer på dörren, så svara, att jag är borta, eller har modell. Ingen får slippa in mera än lutfiskblöterskan som Malin vet skall sitta för mig — och sedan herrarne till middagen».

Malin hade fullkomligt uppfattat situationen och begaf sig skyndsamt till sitt departement, under det att von Schweden satt i djupt begrundande framför de utkast han gjort på duken till det blifvande porträttet, alltjemt reflekterande öfver det ovanligt påtryckande intresse hvarmed han företagit detta arbete.

Hastigt väcktes han ur sina fantasier af ett skarpt ljud från tamburklockan.

Malin, som ofta handlat af mor Jeana, kände henne mycket väl.

Det dröjde ej länge förrän hon anmälde hennes ankomst. — Von Schweden gaf Malin en vink om att lemna dem allena, i det han gick att mottaga sin ovanliga gäst, enligt löfte iklädd sin torgkostym.

Artigt räckte han henne handen, bad henne vara välkommen och stiga på utan krus.

»Här, min goda fru, kan ni vara fullkomligt ogenerad. — Hos en målare, och till på köpet

gammal ungarl, blir man snart hemmastadd vid era år. Var god och tag plats, ska' vi genast börja». — Under det han ordnade sina penslar, tillade han, — »jag skall ej trötta er så länge — ni kan i dess ställe sitta flera gånger».

»Ni ser här» — fortfor han, pekande på duken på staffliet, »att jag redan börjat med er».

Dervid satte han sig. — Jeanette hade tagit plats på motsatta sidan af rummet.

Efter en stunds tystnad frågade hon: — »sitter jag bra så här eller kanske önskar ni mig mera en face?»

Schweden såg förvånad upp. — »Det tycks mig som det ej är första gången som ni sitter för en målare?»

»Åhnej, — det är det icke», sade hon. »Men det är nu för mycket längesedan — det var i min ungdom — då jag var dansös vid kongliga teatern».

»Åh tusan» — inföll han, — »har ni varit vid baletten. — Berätta något derom — det är högst intressant. — Tala om någon liten episod ur ert förflutna lif — ni kan ha fullt förtroende för mig — jag har sjelf erfarit och sett mycket af verlden och är en allvarlig och tänkande man, som ej gycklar öfver andras öden. — Gör det — jag ber — så går tiden hastigare medan jag målar».

Jeanette, som icke på mycket länge varit i sådant umgänge, der bildningen, i förening med ett vänligt och angenämt sätt, tilltalar ens medfödda goda intentioner, kände sig helt varm om hjertat och slog helt frimodigt upp sin språklåda, hvarunder följande dialog uppstod:

Jeanette: — Föräldralös, blef jag tidigt utkastad i verlden, fick plats som barnflicka hos en hökare som

hette Smörlund. — Både han och hans fru voro raa menniskor.

Snart kom jag till annat folk och samtidigt i Selinders dansskola. — Der var också många äfventyr må ni tro, — men jag gjorde framsteg på den koreografiska banan; jag växte till, blef en blomstrande jungfru och den alltid gode och välvillige Selinder skaffade mig plats vid stora operans balett, der jag snart nog svingade mig upp till premierdansös och tog lagern af flera, både in och utländska dansöser, som uppträdde på den tiden.

Von Schweden: — Och så kom väl den lille kärleksguden och klappade på ert unga hjerta och spelade er något spratt?

Jeanette: — O, ja — när man är ung och vacker och lifvet skimrar som en vårmorgon, då bifallsstormar, smicker och tusen tillbedjare svärma som lysande fjärilar kring den nyss utslagna rosen, — då är det ej så lätt, när man är utan huld och skydd, att bevara sig från de påträngande frestelserna af mångahanda slag.

Von Schweden: — Och ni — som många fler — fastnade på limstängen?

Jeanette: — Ja, gudnås, — det var en utländsk diplomat — ung, vacker och rik. — Jag hade en afton uppträdt som amazondrottning i en balett vid ett gala-spektakel — efter flera inropningar och just som ridån gick ned, snafvade jag på något föremål som var tappadt på golfvet — föll — blef sanslös — och högra benet afbrutet straxt ofvanföre fotleden.

Von Schweden: Kors så sorgligt — men hur gick det sedan?

Jeanette: — Sedan — sedan låg jag till sängs i flera månader innan benbrottet kunde fullständigt läkas — och sedan — sedan gaf jag lifvet åt en väl-skapad gosse — frukten af min svaghet, min hängifvenhet och kärlek till den utländske diplomaten, som jag trodde snart skulle bli min laglige make.

Von Schweden: — Det hörs, att ni ej var bevandrad i diplomati den tiden — för öfrigt kan man aldrig lita på diplomater; — deras banor äro som kometernas — man vet ej hvar man har dem. — Men han drog väl försorg om er och ert barn?

Jeanette: — En kort tid. — Till gossen blef två år hade jag underhåll från honom, men med vilkor att mista detta understöd om jag skulle yppa fadrens namn. — Han besökte mig icke heller under denna tiden och jag var förbjuden att närma mig honom. — En vacker dag hade han för alltid lemnat Sverige och under det jag var borta några timmar från mitt hem — hade han röfvat mitt barn, som han förde med sig till utlandet. — I ett efterlemnadt bref till mig lofvade han att dra försorg om gossens uppfostran och framtid och att jag skulle få ett ärligt underhåll, men detta uteblef, — ty snart spred sig underrättelsen om att den vid svenska hofvet så nyligen och mycket omtalade diplomaten hade stupat i en duell.

Von Schweden: — Min gud — det der är ju en hel dram. — Men huru har ni sedan dragit er fram?

Jeanette: — Efter nyssnämde katastrof föll jag i en häftig nervfeber. — Efter långsamt tillfrisknande, blef det att börja på och fundera för framtiden. — Den långa och svåra sjukdomen, sorgen öfver mitt bortförda barn, de påträngande bekymren för min utkomst hade

tärt på mina krafter och sköflat den fågning, som så många förut hade prisat och eftersträfvat. Mina små tillgångar hopsmälte snart. — Juveler, smycken och annan pretiosa, som man förr täflade om att kasta för mina fötter, fingo nu vandra till assistansen och kommo aldrig mera igen. — Mitt benbrott hindrade mig att söka min utkomst som dansös — och dansa, var det enda som jag lärt. -- Jag släpade fram ett dystert och eländigt lif i sorg och försakelser.

Jag tog tjänst på åtskilliga ställen — jag försökte litet af hvarje — slutligen fick jag lära att luta fisk — dermed har jag de sednaste tio à tolf åren dragit mig fram på det tarfligaste, och tiden, som läker alla sår, har småningom gifvit mig resignation.

En enda längtan har jag ännu — ett fruktlöst, men oafvisligt hopp — att ännu en gång innan jag dör få återse mitt barn.

Hvarje julafton — det var hans födelsedag — tän-der jag tvenne ljus i min lilla kammare i Fiskargränd på söder — faller på knä och ber så innerligt till Gud, att han än en gång här i lifvet skall låta mig få återse min gosse — min älskade Jean Gabriel Alfons. — Jeanette tystnade nu, och torkade bort de stora tårar, som långsamt banade sig väg utför hennes af präfnin-gar fårade kinder.

Von Schweden hade lagt penslarne och paletten ifrån sig. Rörd af gummans berättelse hade han för några minuter fallit i ett stilla begrundande, helst som han sjelf bar samma förnamn som Jeanette nyss nämt.

Under den ömsesidiga tystnaden irrade Jeanettes blickar omkring på de olika föremålen i ateliern, men stannade till sist vid ett oljefärgsporträtt i kroppsstorlek

af grefve de Cozinzky i full gala. — Hon blef nästan mållös och stirrade vildt på porträttet. — Slutligen gaf hon till ett anskri, som väckte von Schweden ur hans grubbel.

Härvid rusade hon upp och fram till taflan under utrop: — »Min Gud! min Gud! — det är han — det är han!»

Von Schweden skyndade fram och frågade om hon var sjuk — men hon hörde ej hans tilltal. Som en ursinnig ropade hon: »Luft — luft — jag qväfs — jag dör! — Bort med dessa paltor!»

Härunder slet hon af sig den traditionella väderhufvan, koftan och det stora förklädet, den yttre torgklädningen, samt kastade alltsammans omkring på golvet.

Hon stod der nu i en tarflig, men snygg dräkt; — den spänstighet som öfverraskningen af grefvens porträtt hade framkallat visade behaget af en förgången rörlig ungdomlighet, likasom hennes ansigte vittnade om den fordom eldiga skönheten.

Med den värma och eld, hvilka ännu, som ett svagt återsken, strålade i hennes ögon, grep hon den förvånade von Schweden om armen, pekade på porträttet och ropade: — »Se — se — det är han lifslevande — Grefve Alfons de Cozinzky — min ungdoms kärlek — mitt lifs olycka!»

»Hur kan ni känna honom», frågade Schweden, förvånad.

»Han är mitt barns fader», — svarade hon, alltjemt stirrande på porträttet.

Von Schweden, nu öfverväldigad af sinnesrörelse, omfamnade henne, under förklaring, att då hade han

återfunnit sin mor, — han viste att grefven var hans far, — fast han aldrig hade sett honom.

Den scen, som nu följde mellan mor och son, som så länge saknat hvarandra, kan lättare tänkas än beskrivas.

Sedan båda någorlunda sansat sig, förde han gumman till en soffa, der de båda satte sig, — och nu började han för henne berätta, om sina öden, hvilka han i korthet framstälde så här: — »Under mina barn- och pojkår uppfostrades jag hos en berömd målare i Wien, som var gift med en svenska; deraf lärde jag mig tidigt att tala mitt modersmål.

Det är min fosterfar som målat porträttet af min verkliga far.

Mina fosterföräldrar voro barnlösa, goda och talangfulla menniskor, som gånge mig en vårdad uppfostran, på samma gång som jag under min fosterfaders ledning tidigt utvecklade de anlag naturen hade nedlagt hos mig som porträttmålare.

En häftig farsot utbröt i Wien och dess omnejd, — mina fosterföräldrar blefvo offer för densamma. — Nu stod jag der, en nitton års yngling, på egen hand. — Deras qvarlätenskap, som ej var ringa, hade redan genom testamente blifvit mig tillförsäkrad, förutom en lifränta som jag ännu uppbär efter min verkliga far.

Hemmet blef nu för trängt för den unge örnen. Jag ville nu på egen hand pröfva mina vingars styrka. Sålunda fortsatte jag mina studier och fulländade dem under vidsträckta resor i Italien, Frankrike, Tyskland och Holland. — En oemotståndlig längtan dref mig mot nordn. — Jag ville se och lära känna det land der min vagga stått. — Jag har nu varit bosatt här i

flera år — mitt konstnärsrykte är stadgadt — jag är rik — men nu är jag ännu rikare, sedan jag återfunnit dig, min älskade moder. — Härvid tryckte han henne ömt till sitt bröst».

»Talade aldrig din fostermoder om din härkomst och om Sverige», frågade Jeanette.

»Jo, helt flygtigt någon gång».

»Jag visste att min rätta far var den afiidne grefve de Cozinzky — att han befallt att kalla mig von Schweden i tillnamn, och rätt ofta visade hon mig ett porträtt af en vacker dansös, föreställande Abedissan i Robert. — 'Detta är din mor sade hon', — men hon är nu död för länge sedan, hon var svenska liksom jag».

»Här skall du få se det», tillade han, i det han från väggen nedtog en litografi i glas och ram och räckte den åt sin mor.

Hon betraktade den noga, i det att glada ungdomsminnen som en hägring drogo förbi hennes nu afglädjetårar skumma blick.

»Se här», fortsatte v. Schweden, pekande på taflans baksida, står det: — Mademoiselle Jeanette Bergholm, som Abedissan i Robert le Diable.

»Det var deraf jag blef så förvånad i går när du nämde ditt namn, fast jag ej då för tillfället kunde på minna mig hvar jag skulle ta igen det.

»Men nu nog härom tillsvidare. — Redan i morgon flyttar du hit till mig. Någon annan får ärfva din plats på Kornhamstorg och taga reda på din lutfiskså».

Härunder smekte han henne hjertligt, och glädjestrålände förklarade han, att han väntade några yngre

studiekamrater till middagen, och att det skulle bli öfverraskning på öfverraskning.

»Ack, ack du min goda gosse, — du kan ej tro hur lycklig jag nu är», sade Jeanette — »men omöjligt kan jag visa mig så här för dina fina vänner».

»Gör ingenting», svarade han, »när de få veta hvem du är. — Förresten skall jag dra bestyr om den saken. Gå nu in i min sängkammare och ajustera dig och hvil en stund och samla dina tankar efter dessa märkliga uppträden».

Härunder förde han henne med ömhet in i sitt soffrum, lofvande att Malin skulle komma efter och pyssla om henne på bästa sätt.

Återkommen i ateliern, började han af alla krafter ropa på den hederliga Malin, och hvarje rop åtföljdes af en gäll signal ur hornet.

Malin, som nu var högt inbegripen i tillredandet af maten för dagens stundande festligheter och hade fördjupat sig i Cajsa Varg, Nylanders och Sandahls kokböcker, för att göra heder, icke allenast åt professorn, utan äfven åt sig sjelf, blef af dessa signaler obehagligt afbruten i sina kulinariska studier, och det var icke utan att en lätt vrede färgade hennes kinder, då hon kom inrusande i ateliern och frågade hvad som var på färde och om professorn tänkte hålla på hela dagen med att gymnastisera lungorna.

Snart hejdade hon sig, då hon med förvåning fick se Jeanettes på golfvet kringkastade klädespersedlar, hvarvid hon utropade: »Min gud så här ser ut — men var i all verlden har mor Jeana lutfiskblöterskan, tagit vägen?»

Professorn som nu var i det briljantaste humör, tyckte att det var roligt att drifva en stund med Malin. — Han trädde fingrarne genom sitt yfviga hår så att det stod på ända, dök ned med händerna i byxfickorna, gick med stora steg öfver golfvvet, slutligen stannade han framför sin trogna Malin, med vilda blickar, en stor tragisk geste med högra armen, och med thorns dönsstämma utropade han: »Mor Jeana, lutfiskblöterskan — finns icke mera — hon är död för menskligheten!» — Malin stod der nu midt på golfvvet, stel som en gårdsgårdstör, med alla fingrarne utspärrade, munnen på vid gafvel så att båda tandgårdarne syntes, och de ärliga, fast mattblåa ögonpupillerna stodo glasartigt stela och stora som ett par nötta enkronestycken. — Sedan han återfått talgåfvan hviskade hon graflikt: — »Hvad i guds namn har professorn gjort?!»

Nu kastade sig den glade professorn baklänges i en fåtölj; under en paroxysm af det hjertligaste skratt frågade han Malin om hon verkligen trodde, att han hade afdagatagit gumman.

Malin började nu att gråta, och tyckte att det ej var beskedligt att så der skrämna och drifva med gammalt folk.

Professorn tröstade henne nu så godt han kunde och gaf order om att det skulle dukas ett kuvert till vid bordet i matsalongen, för mor Jeanas räkning

Nu blef Malins ögon så stora som halfspecier, men v. Schweden lugnade henne snart, genom att i korthet förklara att det var hans mor -- icke lutfiskblöterskan nu mera, — utan en grefvinna som skulle sitta vid det tillkomna kuvertet.

Derefter bad han henne uppsamla de kringströdda klädesplaggen och bära in dem i hans sängkammare, der gumman hvilade sig i hans sofstol, jemte uppmaning att visa henne den största vördnad och höra efter om hon önskade någon förfriskning eller annan hjälp — Malin lydde mekaniskt och gick så mjukt som en köttqvarn, men hon kunde ännu ej hemta sig från förvåningen och ännu mindre reda sina tankar för tillfället att få riktigt klart för sig, hur alltsammans hängde ihop. — Sedan Malin försvunnit bakom sängkammardörren satte sig v. Schweden åter i fätöljen och reflekterade öfver huru underligt händelserna kunna gestalta sig — huru hastigt lyckan och glädjen kunna komma och lika hastigt försvinna.

Icke hade han hyst något hopp om återseende af en älskad mor, som han trodde för längesedan död.

Men nu tyckte han, att glädjen skulle råda i dubbelt mått och hans glada ungdomliga vänner, hvilkas lärare, vän och rådgifvare han varit, på denna högtidsdag skulle bli mera än surprenerade, när de i lutfiskmadammens påbörjade porträtt skulle finna hans egen mor — eller rätteligen grefvinnan de Cozinzka.

När han så mediterat en stund, hördes buller, skratt och musik i tamburen.

Malin skyndade ut att släppa in de väntade gästerna, som redan länge varit i ett annat rum, för att, högtiden till ära, kostymera sig till en liten karnevals-tillställning, improviserad för tillfället till ära för v. Schweden, som fortfarande satt qvar i sin stol, anande att något roligt puts var å färde.

Efter tre väldiga slag på atelierdörren, öppnades den samma af den nu glädjestrålände och djupt nigande

Malin De intågande voro de tre vänner som väntades, unga lofvande talanger, hvilka vi vilja kalla för Eugen, Svante och Harald. — De voro samtliga kostymerade såsom Polichinele, Pjerot och Clown.

De marscherade omkring rummet under utförande af en festmarsch, som jemmerligen presterades på trumpet, trumma, fiol och mandolin.

Sedan åtskilliga kullerbyttor, krumsprång och andra lustiga attituder blifvit utförda, till mycken fröjd och gamman för Malin, som stannat vid dörren, för att åse uppträdet och, som för dess rolighet, nu höll på att glömma bort alla sina kokböcker — framträdde slutligen Eugen och ställde sig framför v. Schweden, drog så fram ett stort plakat, fullritadt med gubbar och scener ur artistlifvet, hvarvid han med komisk patos deklamerade följande svassande tirad:

Från Tiberns heta strand, från solbelysta kullar,
 Der Phebus med sitt spann i rymden ständigt rullar
 Kring dômer och kupol, med värma och med ljus,
 Omkring Campagnans slätt och Romas stolta hus.
 Vi kommit hit i dag till Thules kalla bygder
 Att fira här i qväll von Schwedens alla dygder.
 Från sykomorers land, der lagern äfven fänns,
 Vi sköflat några trån till denna enkla krans;
 Hans pannas ädla hvalf, som gömmer allt det sköna.
 Vi skynda nu åstad att honom här bekröna!

Sedan han slutat, satte han en frisk lagerkrans på v. Schwedens hufvud, och under vexlande utrop af: »tack, du gamla hederlige gosse för vänskap, undervisning och hjälpsamhet», hissades han af starka armar och under ihållande jubelrop.

Nu slogs språklådan riktigt opp, och Malin återvände till sitt departement.

Bland annat undrade man hvad det var för ett porträtt som nu stod påbörjadt på staffliet.

V. Schweden förklarade nu hvad det skulle komma att föreställa, och sedan han i korthet för de lyssnande vännerna berättat morgonens tilldragelser med mor Jeana — tillade han slutligen »att hon rätteligen borde kallas grefvinna de Cozinzka — men får nu nöja sig med namnet enkefru von Schweden».

Malin inträdde nu och anmälde att middagen var färdig, — von Schweden tillade glädtigt: »nu skall jag presentera gumman för er -- och som jag antar att ni vid det här laget äro suphungriga, så skynda vi sedan till bords, der ni vidare skall få höra om min mors och mina lefnadsöden».

Nu vände han sig till Malin med tillsägelse att varsko gumman om att han skulle komma och hemta henne.

Malin lydde, och sedan de ännu en stund hade pratat, tog v. Schweden i vredet till låset å sängkammardörren, men denna sköts hastigt upp af Malin med förskräckelsen målad i sitt ansigte; — de enda ord hon kunde få fram voro: — »den gamla frun är visst död».

Hastigt sköt han Malin åt sidan, skyndade in, lemnande dörren öppen efter sig.

På det buller och skratt, som nyss genljudet, följde nu en andlös tystnad.

Snart syntes v. Schweden i den öppna dörren; hans vackra, manliga, fast nu bleka anletsdrag hade i hast fått en allvarlig pregel som förhöjdes af hans rika mörka hår, som ännu bar den friska lagerkrans hvarmed han af vännerna nyss bekrönts, — han vinkade åt dem, och tysta som Egyptens prester efterkommo de

hans önskan i det att de gemensamt och försigtigt buro ut i ateliern hans sofstol med den döende modern uti.

Den kalla midvintersolens sista bleka middagsstrålar föllo nu in genom det höga atelierfönstret och belyste en tafla med högst egendomliga kontraster, värda en konstnärs pensel.

Den döende, före detta lutfiskblöterskan i sofstolen — på knä derframföre hennes son hållande hennes händer, — bakom de nyss så glada vännerna i sina bjerta kostymer, — i bakgrunden, slutligen Malin gråtande och förskrämd.

Jeanette, som vi ännu en gång vilja kalla henne, visade ännu tecken till lif; hon slog ännu en gång upp de vackra ögonen och omfamnade sin son i det hon med bruten och matt röst uttalade sina sista ord: »tack, tack — älskade barn. — Gud har hört min bön — jag fick återse min Jean. — Gud välsigne dig — jag dör!»

Med en lätt suck flydde den så hårdt pröfvade anden till högre, sällare rymder.

Öfverraskningarne — återseendet — sinnesrörelserna och den öfverväldigande glädjen, som så länge hade varit sluten från hennes hjerta, hade sprängt det.

Rörelsen och deltagandet hos de närvarande var djup. — Tårar fårade kinderna, och man stod häpen öfver den så plötsligt anlände, objudne gästen — döden.

Von Schweden, som var både målare och skald, reste sig nu i sin fulla längd.

Inspirerad af ögonblickets allvar, improviserade han följande åt de för tillfället närvarande, hvilka med tystnad lyssnade till hans rika och malmfyllda, fast af rörelse vibrerande röst:

Låt gycklet tystna nu, ty döden är härinne.
 Han gycklar icke han, vi nogsammt nu det finne.
 Och du, som kämpat ut ett lif som sorg blott gaf,
 Försonad nu du går in i den tysta graf.
 Så vexla hopp och ro, så vexla våra öden,
 Till sist vi mejas bort utaf den bistra döden.
 Din glädje var så kort, din dag blef lång och tung,
 Din saga, spegel här för gammal och för ung.
 Nu har du seger nått. nytt lif skall bli din vinning;
 Tag lagern här emot — den pryda skall din tinning!

Härvid tog han lagerkransen af sitt hufvud och
 satte den på sin döda moders grånade hjessa.

till
bok

och
inon
dici
betr
den
närr
af
med

Var
lysn
och
han
mi
skil
hela
lorr

bä
arb
kl

Till salu uti alla boklädor i riket:

C. M. Ekbohrns ordbok,

3:e uppl.

Förklaringar öfver

40,000

**främmande ord och namn,
i Svenska språket.**

tillika med deras härledning och uttal. En handbok för alla samhällsklasser.

Boken inneh 3,088 spalter, upptager och förklarar bl. a.: en mängd ord och termer inom de bildande konsterna, handelsspråket, medicin, farmakopé, kemi, anatomi m. m. *och kan betraktas som:* 1:o. **Konversationslexikon**, då den inom vissa kunskapsråden lemnar i det närmaste allt hvad man söker i större arbeten af detta slag; 2:o. **Realencyklopedi**, ehuru med mindre anspråk än Nordisk familjebok; 3:o. **Varulexikon**, då den lemnar en mängd upplysningar, som röra kännedomen af varor m. m., och hvarigenom den äfven är nyttig vid tullbehandling af dylika; 4:o. **om helsovatten och mineralkällor** lemnas värdefulla uppgifte Särskildt upptages namnen på de i Sverige använda helsovatten och mera kända mineralvattenkällorna.

Pris: häftad 10 kr.; bunden i 2:ne band 12 kr.

Såsom en nyttig och snart nog **oumbärlig bok för familjen och hemmet** torde arbetet lätt bana sig väg till **alla samhällsklasser.**

Wistrands Husläkare.

Handbok i Husmedicinen

eller anvisning för igenkänrandet och den enklaste behandlingen af inre och yttre sjukdomar jemte en kort Sundhetslära och vägledning för de vanligaste medicamenternas rätta bruk; utgifven till tjenst för dem, som icke genast kunna tillkalla läkarehjelp och isynnerhet för aflägsna hushåll på landet; af **A. Timol. Wistrand.** Medicinalråd. *Med ändringar och tillägg försedd af Medicinalrådet A. Hilarion Wistrand.* 7:e ytterligare genomsedda upplagan, häft. 2 kr., bunden 2: 75

Att författaren lyckats i sin afsigt, som titeln närmare utvisar, bevisar bäst den omständigheten att de många föregående ganska starka upplagorna af denna bok blifvit utsålda. Framställningssättet är så populärt och dertill så tydligt och fullständigt att några misstag om sjukdomarnes natur och behandlingssätt ej gerna kunna komma i fråga. Det förtjenstfulla arbetet bär i sin egen rikt omfattande användbarhet grunden till sin ständiga framgång. (Post- och Inr. Tidn.)

Dylika handböcker, som den föreliggande, torde väl svårigen kunna undvaras och allra minst i vårt glest bebygda land, der läkarestationerna befinnas vara långt aflägsna från hvarandra, och der man följaktligen i ett gifvet fall och tills läkarehjelp kan anskaffas, ofta är nödsakad att söka råd i en sådan bok för afvärjande af en hotande fara eller i ändamål att leda en sjukdomsbehandling på den minst äfventyrliga vägen. Dessa handböcker ega äfven annan och icke mindre vigtig uppgift, eller att meddela de allmännaste föreskrifterna i helsoläran och i sådant afseende verka till förekommaude af sjukdomars uppkomst. De tid efter annan utkommande nya upplagorna af nu föreliggande handbok synes tala för att den samma i ofvan berörda afseenden förvärfvat sig förtroende hos allmänheten. Enär det är uppenbart, att vid utarbetande af nya upplagor hänsyn måste tagas till nyare tiders erfarenhet och framsteg inom läkarekonsten, så är det tillfredsställande att erkänna det ett sådant förfarande blifvit i många delar i förevarande upplaga iakttaget, samt att flere förbättringar och tillägg deri blifvit gjorda, hvarjemte boken äfven i språkligt afseende vunnit en ej ringa förbättring. Det är således all anledning antaga, att äfven denna nya upplaga skall vinna väl förtjent uppmärksamhet och i sin mån blifva till nytta och gagn i den enskilda helso- och sjukvården. (Stockholms Dagblad.)

Boken omfattar 380 sidor och är den billigaste af alla å svenska språket tryckta läkareböcker.

Den goda tonen

i alla lefnadsförhållanden.

En handbok

för umgänget inom familjen, i sällskaper och i det offentliga lifvet,

utgifven af **F. Ebhart**;

efter femte upplagan öfversatt

af *A. T. Paban*.

Pris häftad 1 kr. 25 öre.

— — »Det borde knappast finnas en ställning i lifvet, för hvilken ej denna genom genialisk framställning utmärkta bok icke skall visa sig praktisk».

(Prager Abenblat.)

— — »Ett verk, som snart ej kommer att fattas i någon bättre familj, är onekligen: Den goda tonen i alla lefnadsförhållanden. Författaren tager på ett öfverraskande verldserfaret, mångsidigt sätt våra lefnadsomständigheter i betraktande. I rikhaltighet, verldserfarenhet och sinnrik framställning torde detta verk ega få medtäflare inom vår litteratur

(Ueber Land und Meer.)

— — »Med säker takt vet författaren att för de svåraste lägen gifva de bestämdaste föreskrifter. Den eleganta, men dock till sinnet sig vändande framställningen kommer nog att förskaffa boken många vänner».

(Magdeburger Zeitung.)

— — »På de ställen, der allvarliga lefnadspligter beröras, är denna bok genomfläktad af en skön anda utaf sann religiositet. Såmedelst torde det i synnerhet egna sig för den qvinliga ungdomen samt äfven för de mognare ädla hustrurna, hos hvilka, enligt Goethe, fonden för all god sedlighet måst finnas i förvar».

(Germania.)

Vald samling af 700 Svenska sångstycken

utg. af *Axel I. Ståhl*. Innehåll: Gamla och nya Svenska folksånger; Finska folksången; Arier och Kupletter ur teaterstycken; Barnsånger; Dryckessånger och skämtsamma sånger; Studentsånger; Serenader, Folkvisor, Folkdanser och vallqväden; Jagtsånger, Krigssånger, Romanser, Ballader m. m.

Denna samling är den fullständigaste af alla hittills utgifna, och på nästan alla sångstycken finnas antingen namn på tonsättarne eller ock melodierna angifna, äfvensom författarnes namn. Det stränga urvalet både bland äldre och hittills otryckta sånger torde i förening med den prydliga utrustningen och det billiga priset göra denna rikhaltiga samling särdeles välkommen. Pris: kartonerad 1: 50, bunden i pressadt klotband 1: 75.

Ingemanns samlade prosaiska arbeten:

Historiska Romaner; Waldemar Seier, 2,50. Erik Menveds barndom 3 kr. Konung Erik och de Fredlöse 2,50. Prins Otto af Danmark, 2,50.

Noveller, fyra delar, innehållande 42 särskilda berättelser. Hvarje del säljes för sig till nedsatt pris. 1,25.

Barndomsvännerna. (Landsbybörne). Roman, nedsatt pris 1,50.

Paul de Kocks romaner.

Fru Pantalou, 1,50. — Brudens strumpeband, 1 kr. — Herr Dupont eller en äkta mans missöden, 2 kr. — En vildhjernas memoirer, 1,75. — Mjölkflickan, 2,25. — Pappa Philamours missöden 1,50. — Herr Martins åsna, 1,25. — Zizine, 2,25. — Georgette, 1,75. — Vinbärsklasen, 1,50. — En pariserbarberare, 2,50. — Bror Jacques, 2,50. — Det lilla Stadsbudet, 1,25. — Damen med de tre snörlifven, 1,25. — En stråtröfvares afkomma, 1,50. — En äktenskapshistoria, 1,25. — Bellevilles mö, 1,75. — Det besynnerliga huset eller slutet godt, allting godt, 1,25. — Hustrun, mannen och älskaren, 1,75.

Menniskospegeln.

Kort och lättfattlig anvisning att af ansigtsuttrycket, hufvudets och andra kroppsdelars daning sluta till människans karakter, hennes sinnesbeskaffenhet, goda eller onda böjelser m. m. jemte beskrifning på de hos människorna herskande och vanligast förekommande temperamenten, i enlighet med läran derom, af *Lavater, Gall* m. fl. à 50 öre.

Till salu uti alla boklädor i riket, häftad
à 2: 50; i vackert klotband à 3: 75

**Handbok för Skandina-
viens jägare.**

Anteckningar öfver

**Jagt- och
Skjutkonst.**

Anmärkningar öfver vildafveln,
dess fångst och fällande, skjut-
gevär och ammunition, djur-
hudars aftagande och bered-
ning, jagthundar, deras dresse-
ring och sjukdomar m. m. af **P. G. Broman**. Femte
upplagan, fullständigt omarbetad af **Carl Schoug**,
e. jägmästare, med 41 figurer.

Att en bok hinner till sin femte upplaga kan sägas vara ett praktiskt prof, som öfver hufvud mera än de flesta slags anbefallningar vittnar om att det är något med den samma. Kommer dertill, att denna bok haft medtäflare på sitt område, betyder detta prof så mycket mera.

»Bromans jagtbok» har haft medtäflare, och dessa högeligen respektbjudande, då svenska literaturen icke är fattig på goda arbeten i jagt; emellertid har den nu kommit till sin **femte upplaga** och öfverlevvat författaren — men icke sig sjelf, tvärtom är boken numera förnygrad och tidsenlig, då den blifvit öfverarbetad af en fackman, jägmästaren C. Schoug. Utan att kunna eller ens vilja täfla med hr Hars omfattande och därför, enligt sakens natur, dyra verk, är det Broman-Schougska arbetet en handbok, af hvilken ej blott dilettanter utan äfven försigkomna jägare kunna lära hvarjehanda i fråga om jagtmetoder, gevärskunskap, ammunition, hudars aftagning och beredning, hundens vård och dressyr m. m., och detta för ett pris, som då de många upplysande figurerna och det nätta bandet medräknas, kan kallas billigt. Pressens omdömen hafva utfallit till förmån för arbetet, som förevarit t. ex. i Stockholms Dagblad, Göteborgs Handels-tidning m. fl. tidningar. Boken är, korteligen, något för våra, det nyvaknade idrottsintresset unge ställföreträdare.

Nyaste samling af Svenska Anekdoter.

1:sta häftet: 400 Presthistorier, 1: 25.

2:dra häftet: 365 Historiska Anekdoter, 1; 50.

3:dje häftet: 250 Skol-, Gymnasii- och Akademiehistorier; 60 Husförhørs-, Tjuf-, Lögn- och Läkarehistorier; 58 Rättegångshistorier, 1: 25.

4:de häftet: 189 Bondhistorier; 300 Ordlekar och infall, 1 kr.

5:te häftet: 500 Blandade Anekdoter. 1 kr.

6:te häftet: 700 Blandade Anekdoter. 1 kr.

Hela samlingen innehåller tillsammans 2,833 Anekdoter.
Hvarje häfte säljes äfven särskildt.

Den Svenske Handsekreteraren,

eller anvisning till uppsättande såväl af alla slags egentliga Bref med åtföljande Rättskrifningslära, som af Juridiska Skrifter, Inlagor, Kontrakter, Fullmakter, Skuldebref m. m., äfvensom af Räkningar och enskildt bokhålleri. Med talrika Mönster och Formulärer samt Tabeller öfver utländska mynt, mått och vigters förhållande till de svenska, underrättelse om det metriska mått och vigtsystemet jemte Bibang, innehållande alfabetisk förteckning öfver 3 600 i svenska språket förekommande utländska ord af *B. U. Pettersson*, 12:te upplagan, häft. 1: 50, bunden 1: 90.

Förklaringar öfver 10,000 främmande ord och uttryckssätt m. m. i svenska språket med angifvande af deras härledning och rätta uttal, jemte uppgift å den grekiska och romerska mytologiens förnämsta ort- och personnamn. I sammandrag af *D:r C. M. Ekbohrn*, häftad 1,50, klotband 2 kr.

Till salu uti alla boklädor i riket å 1 kr.

TILLFÄLLIGHETSTALAREN

150

Gratulationer & Tal

å födelse- och namnsdagar,
samt vid förlofningar, lysningar, bröllop, barndop, silver- och guldröllop, kalas-
ser, bortresa och återkomst,
m. fl. tillfällen, af

B. U. Pettersson,

Förf. till »Den Svenske Handsekreteraren».

r.

istorier; 60
ångshisto-

ll, 1 kr.

nekdoter.

a Bref med
gor, Kon-
rar och en-
at Tabeller
e svenska,
e Bihang,
råket före-
gan, häft.

tryckssätt
och rätta
giens för-
Ekböhrn.

*Till salu uti alla boklådor i riket å
1 krona:*

VILDA BLOMSTER

plockade på heden

af

FERGUS.

Pris: 90 öre.